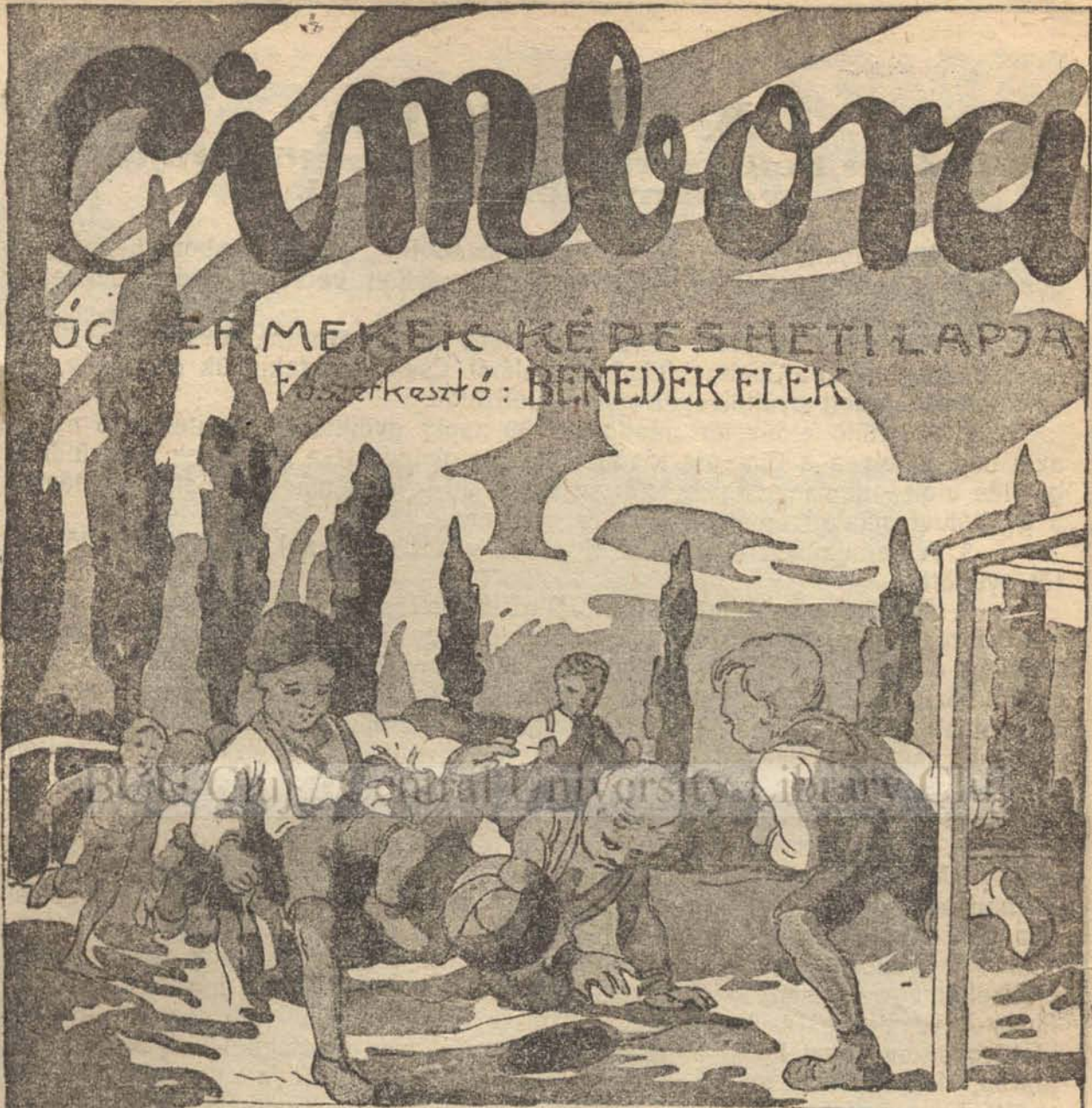

Cimborák

ÚJZEMELÉK KÉPES HETILAPJA
Főszerkesztő: BENEDEK ELEK.

1924
augusztus
3

Osvári T.
1923

Ára Romániában 6 L, Csehszlovákiában 2 cK, Jugoszláviában 4 dinár.

A CIMBORA

képes heti gyermeklap előfizetőt gyűjtő versenyének feltételei.

A Szabadsajtó Könyvnyomda és Lapkiadó R.-t., mint a Cimbora képes heti gyermeklap kiadóhivatala az alábbi feltételek mellett versenyt hirdet előfizetők gyűjtésére:

1. A versenyben részt vehet bárki, férfi és nő egyaránt. A versenyző köteles gyűjtőívet kérni a Cimbora kiadóhivatalától. Csakis azt tekintjük gyűjtőnek, aki az általunk kiadott gyűjtőíveken gyűjti előfizetőit.

2. A gyűjtő előfizetőt mindössze 30 napig gyűjthet. A gyűjtés első napja az a nap, amelyen a Cimbora kiadóhivatala a gyűjtőívet a gyűjtőnek megküldi, a gyűjtés utolsó napja pedig az ettől számított 30-ik nap, amely napon a gyűjtőnek a gyűjtőívet ajánlott levélben postára kell tennie.

3. A versenyben csupán az a gyűjtő vehet részt, aki legalább 10 előfizetőt gyűjtött.

4. A gyűjtő a belépett előfizetőtől az előfizetési díjat *nem veheti fel*, ellenben szorgalmazni tartozik hogy az előfizetők egy évre szóló előfizetési díjaikat, 260 leut, a Cimbora kiadóhivatalához postautalványon befizessenek. A gyűjtő előfizetői közül csak azokat tekintjük tényleg megszerzett előfizetőknek és csak azok számolnak számszerint a verseny eredményében, akik egy évre szóló előfizetési díjaikat címünkre beküldötték. Éppen ezért a gyűjtőív visszaérkeztétől számított 7-ik napon az illető gyűjtővel közölni fogjuk azon előfizetőinek neveit, akik az előfizetési összegeket ezen időpontig hozzánk még be nem küldötték.

5. A versenyt lezárjuk azon a napon, amelyen olyan 100 gyűjtőívvvel rendelkezünk, amely legalább 10—10 nevet tartalmaz, nem hosszabb időnek, mint 30 napnak gyűjtési eredménye és minden egyes gyűjtött előfizetőnek előfizetési díja (260 leu) hozzánk beérkezett.

A gyűjtők versenyét az esetben is lezárjuk, ha az egy-egy íven gyűjtött előfizetők egy évre szóló előfizetési díjaikat a gyűjtőnek szóló figyelmeztető felhívástól számított 14-ik napra sem fizették be teljes számmal, de befizették az illető gyűjtőív nevei közül annyian, hogy a gyűjtőíven legalább 10 olyan előfizető marad, akik egy évre szóló előfizetésüket rendezték. Ez után a nap után az illető gyűjtő ívére beérkező előfizetési díjak illetve az így versenyképes előfizetők az illető ív versenyében már nem számolnak. Ez esetben az illető gyűjtő, természetesen csupán annyi előfizetővel vesz részt a versenyen, ahány előfizetője az előfizetés évi díját a fenti időpontig kifizette. A verseny lezárása után beérkező ívek, avagy a lezárás előtt beérkezett olyan ívek, amelyek csak a verseny lezárása után beérkezett előfizetési díjakkal lesznek versenyképesek, a versenyben nem vehetnek részt.

6. Minden gyűjtőnek jogában áll a gyűjtőív visszaküldésekor magán a gyűjtőíven írásban a következő kérdésekre szavazni:

a) kívánja-e, hogy a legtöbb előfizetőt gyűjtött gyűjtőnek a verseny díja (50.000 leu) egy összegben kifizettessék, avagy

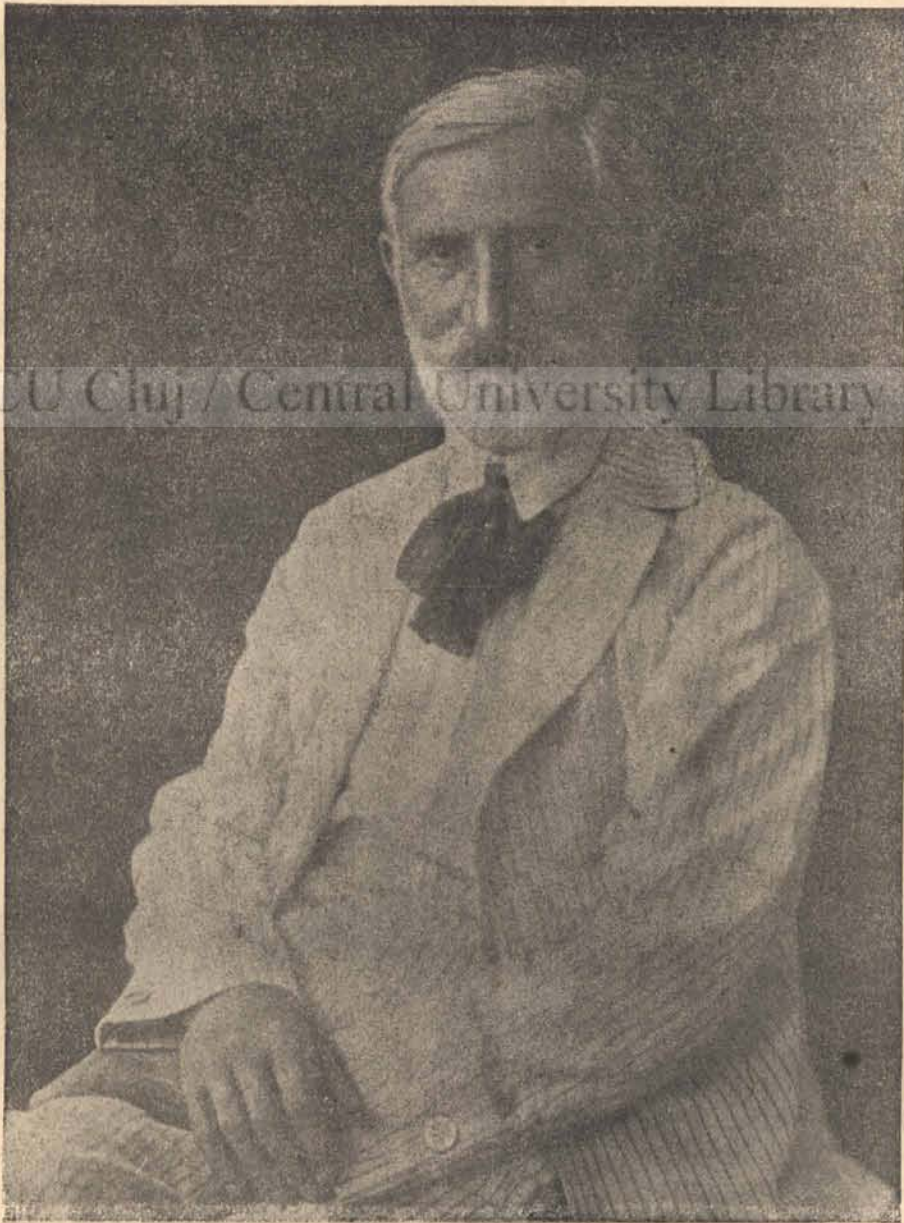
b) azt kívánja-e, hogy ne csak az elsőt díjazzuk, de jutalmazzuk a másodikat és harmadikat is, amely esetben az elsőnek 25.000 leut, a másodiknak 15.000 leut, a harmadiknak pedig 10.000 leut fizessünk ki jutalom címén.

Amennyiben valamelyik gyűjtő a gyűjtőív visszaküldése alkalmával a fenti két kérdésre szavazni elmulasztana, olybá vesszük, hogy a díj megosztását *nem*

CIMBORA

70 GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA.

Főszerkesztő: BENEDEK ELEK

Elek nagyapó Kolozsvárott.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BETEG CSERJE.

— Irta: KELEMEN ANDOR. —

Ölén a mezőnek
Nagybeteg egy cserje,
Tán csak azért áll ott,
Hogy a vihar verje!
Ágát zivatarok
Fosztogatják, tépik,
S rá-ráuszítják a
Fereteg cselédit!

Ugy találja sokszor
Az ég pirkadatja:
Letepeve földig,
Összehasogatva,
Roskadozva szörnyen,
Haldokló módjára,
Ki utolsó percét
Számíltatja, várja.
(Budapest.)

Kikeletkor mégis
Életre kél mindig!
Csonkjait a lombok
Be-befödik, hintik,
S a megtépett törzsön,
Nyomán a sebeknek,
Új hajtások kelnek,
Új rügyek születnek!

Talán az Istennek
Telik benne kedve,
Hogy az ég karjának
Odavegesse,
S nagy, szörnyű időkben
Egymagára hagyja,
Hiszen örző szeme
Azért ugvis rajta!

Szeme mindig rajta:
Örködik reája!
Vagy nem óvta-é meg
Annyi vész zajába?
És nem hozta átal
Ha sértve is — épen:
Keresztül az évek
Hosszu seregében!

Ölén a mezőnek
Nagybeteg a cserje;
De majd kirüggyedzik
Kikeletre kelve,
Lombokat is szó rá
Mosolya a napnak...
El nem veszhet, míg csak
Odaönn is lagnak!

Kolozsvári szép napokról.

Megígértem nektek, hogy beszámolok a kolozsvári szép napokról, a kolozsvári unokákkal való találkozásról, ime beszámolok.

A kolozsvári napok igazán szép, felejthetetlenül szép napok voltak: sok száz unokát (mondhatnék sok ezret is)

vel, de a mesemondás nem nagyterembe való. Amint a mesemondónak meg kell erőltetnie a hangját, hogy a terem minden zugába eljusson minden-egy szava, ez már nem mesemondás, hanem — kiabálás. De — mondván Öcsikével — van nekem egy »nadselü« gondolatom:

ölelhettem a szívemre, éreztem a gyermeki csókok édes melegségét.

Hogy is volt? Így volt:

Már rég hinak Kolozsvárra (hinak bizony másuvá is), hogy meséljek a gyerekeknek. Mondtam én: mesélnék jószív-

játszák el a színész bácsik és nénik az én »Többsincs királyfi« mesejátékomat, így lesz mese is és lesz — mi lesz? A játék előtt beszéllek az én édes unokáimhoz. Tetszett a »nadselü« gondolat, a színész bácsik és nénik hamarosan

megtanul-
ták a szere-
peiket s há-
romszor
egymásután
el is játszo-
ták. Mind a
három játék
előtt szépen
kiállottam a
színpad ele-
jére s mind-
háromszor
alig jutottam
szóhoz:
nem akart
vége sza-
kadni nagy
és kis te-
nyerek tapsviharának.

Az első előadás előtt, azt mondtam el, hogy mint irtam meg ennek előtte 25 évvel Többsincs királyfit a pesti Vigszínház kérésére. Sorban felvonultattam néhány szóval a mesejáték főbb alakjait, Többsincs királyfit, hű szolgáját Bakarasznyt, dajkáját, Rákit, a szokimondó székelly menyecskét, Világszép Miklóst, Mirkó király juhászát, aki arról híres, hogy sohasem hazudott, Habakukot, az ármányos és prüsszentős udvarmestert, az erdőzöldítő és mezővirágoztató Világszép Gyöngyvirágot; Hájhájt, az ördögkirályt s leányát Szélikét, ezt az angyali jószágú gyermeket, aki végül a Világszép Miklós felesége lesz. A második előadás előtt szüleim emlékének áldoztam, akiknek szívéből örökölttem a gyermekek szeretetét, a harmadik alkalommal pedig arról beszéltem, hogyan vándorol a mese országról országra, végig az egész világon.

Mind a három nap ünnepnap volt nekem, s úgy érzem, az volt kolozsvári unokáimnak is. Mélységesen megható volt, amint felvonásközökben a gyermekek a páholyomhoz sereglettek, vége-hossza nem volt ölelésnek, csóknak, aztán százával nyújtogatták felém a papírszeletkéket, hogy írjam rá a nevemet. Persze, hogy ráírtam, hogyne irtam volna. Szörnyű meleg volt, de én csak irtam, irtam a

nevemet, csakugy csurgott rólam az izzadság. Sebaj! Hanem a második és harmadik előadásra már felkészülve mentem: leírtam vagy négyszázszor a nevemet: nesztek, gyerekek! De bizony a harma-

dik előadás végén elfogyott a készlet s még legalább százszor le kellett írnom

a nevemet. Oda se neki! — Lám, lám, gondoltam magamban, nem is vagyok olyan öreg, mint a fehér hajam mutatja.

Ezt különben megállapították rólam az unokák is. Azt hitték, egy görnyedező aggastyán lép ki a szinpadra, s hát — halljatok csudát! — oly egyenes volt nagyapó, mint a nádszál. Egy gyermek megkérdezte az édes anyját: ugy-e, nagyapó parókat visel? Nem hitte, hogy valódi lehet a fehér haj. Egy másik gyerek meg — színész gyerek — azt kérdezte az apjától: Ugy-e, nagyapó maszkirozta magát öreg embernek?

Mélységesen meghatott, hogy nemcsak közel, de messzi vidékről is eljöttek Kolozsvarra unokák, hogy láthassák nagyapót. Eljött egy biharmegyei unokám is özvegy édes anyjával, hogy lásson és el is bucsuzzon, mert kivándorolnak Amerikába . . .

Hát azt elfeledhetném-e, hogy az utcán minden gyermek hozzám szaladt, bemutatkozott! Ha csak erre gondolok, könybe borul a szemem. Bizonyos vagyok már abban, hogy embert még annyi gyer-

mek és úgy, oly őszintén, oly melegen nem szeretett még, mint ahogy engem szeretnek. Csuda-e ha minden gondolatom a gyermekvilágé? Hogy lemondok a megérdemelt pihenőről s utolsó lehetemig nektek irok, édes jó unokáim!

Az egyik előadás után egyszerre csak azon vettem észre magamat, hogy nagy sereg unoka vesz körül a színház udvarán, ott egy bácsi szépen székre tessékkel s nekünk szegezi a fényképező masináját. Aztán a színész bácsik és nénik vettek körül, újra nekem szegezték a masinát. Ez sem volt elég. El kellett sétálnom a műtermébe is, ott több képet vett rólam többek közt egy hármasképet is: ugy tesztek, mintha mesélnék s a kis «Bulbuli» is (Csürös Emilia tanítványa) ugy tesz mintha hallgatná a mesét. Sőt ugy tesz Emilia néni is, a ti kedves mesemondótok. Mert ő az, aki fölénk hajol.

. . . Ha Isten éltet, sorban ellátogatok mindenüvé, ahol van színház, s viszem magammal Többsincs királyfit is. Ugy szeretnék szívemhez ölelni titeket, mind, mind!

A betyár vezeklése.

(Régi történet.)

Irtta: CSANÁDY SÁNDOR.

Tikkasztó forróság perzselte az avar, az ut pora égette a mezitlábosan gyalogolók talpát, a kűnt delelő nyájak unottan, bután bámultak bele a kéklő messzeségbe, még a legyeket sem volt kedve elhajtani a lusta állatoknak. A pásztorok kinosan rágták a pipa szárát és esedezve néztek fel az égre, bárcsak egy esőcske is hullana a fullasztó hőségben. Mozgás sehol nagy távolságban. Halálos csendben áll vagy ül minden teremtetett lény. A nyájvezérek nyakán csendül néha egyet a harang, vagy szól egyet a kolomp. Ez az egész, ami életjelt mutat a környéken.

Messze, ahova még emberi szem el nem láthat, három lovas léptet irgalmatlan tunyasággal az ut porában. Annyira el vannak petyhüdve a melegtől, hogy talán a lóról is lefordulnának, ha az ut déli oldalán huzódó akácossor némi árnyékot nem adna. A legvénebbik, aki apja lehetne a másik kettőnek, csak nagy néha szól egyet, nem is szól, csak úgy mordul:

— Kár volt ebben a veszett melegben utnak indulni.

— Most nem járnak legalább a pandurok, — szól a legifjabb.

— Már az igaz, — toldja meg a középső. Adacs határában kedves külsejű tanya hívogatja be a megfáradt utast. Az udvaron a nap perzselő hevében is serényen foly a munka. Buzát nyomtat a gazda cselédjeivel. Ő is ott munkálkodik a dolgoz néppel egy sorban.

— Siessünk, mert ma még nagy zápor kerekedik, azt jeleni ez a cudar forróság. Ne maradjon félben az asztag, — mondja a gazda.

— Legyen nyugodt, István bá', elvégezzük, — szól az első forgató.

— Hát csak rajta, emberek, rajta. Megisszuk utána az áldomást, — biztatja István bácsi a nyomtatókat.

Lassan-lassan lecsuszott a nap a tetőponttól, valamit engedett pogány melegéből. A delelő nyájak megmozdulnak. A csengők, kolompok összecsendülő hangja felhangzik. Kedvesebb mint bármely zenekar pontosan hullámzó muzsikája.

A lassan ügető lovasokat a jóllátó szem már kiveheti az ut távoli szürkességében. A legöregebb gulyás ernyőt csinál tenyeréből a szeme elé s úgy szemléli a mozgó pontokat.

— Pandurok lesznek, — szól magyarázólag a vén gulyás.

— Sürgős lehet a dolguk, ha ilyen melegen is gyötrik magukat, — elmélkedik Peti bojtár.

A nyomtató István bácsiék új ágyást teritnek le s gyanakodva nézik a nyugati égboltot, ahol a nap sugarai küllösen fuinak le a látóhatár felé s úgy tetszik, mintha ólomszinű réteg takarná be az ég alját, melyen a napsugarak megtörnek.

— Siessünk, — eső lesz, — szól a legvénebb lovas. Nagyon izzad a Pandur.

— A nyugati ég is azt mutatja, — mondja a középső lovas, közben hátra tekintve vizsgálja a nyugati látóhatárt.

— Nem baj, ott látok egy gulyát. Ott bevárhatjuk a vihart, — nyugtatja meg az előbbieket a legifjabb.

Amint közelednek a lovasok, annál izgatottabban vizsgálja őket a vén gulyás:

Nem pandurok ezek, Peti. Igen hetykén ülik meg a lovat.

Olyan nagy érdeklődéssel lesték a közelgő lovasokat a vén gulyás, meg Peti bojtár, hogy lassan az egész bojtárhad odagyülekezett. Ott nyelveltek a kutyák is. Lett is szörnyű csaholás, amikor a három lovas megérkezett. Alig tudták a bojtárok lecsendesíteni az ebeket. Nem csoda. Ilyen vendégek ritkán érkeznek. Ráncos csizma, bő gatyá, lobogós ingujj, pörge kalap, a nyeregkápán balták, nyakba vetett szíjjon az ölben puská. A vén gulyás sok vihart látott ember volt, de most mégis látható benső izgalommal fogadta a vendégeket. Meg is jegyezte a legvénebb lovas:

— Ne féljen kend, gulyás, nem szegény embert keresünk. Nem hajtunk el a nyájából egy szálat sem, mert nem tudna beszámolni, már pedig szegény embernek a vén Bogár még bajt nem okozott.

A hét vármegyében rettegett Bogár volt a vén lovas, akit csak szörnyű híreből ismertek a mi gulyásaink. Elképzelhető a rémületük. Jó, hogy jó eleve megbátorította őket.

— Szalontára igyekezünk, át a Tiszán, csak itt kicsit megpihenünk, — szól a vén betyár.

Azzal le is ugrálnak lovaikról a marcona zsványok. Az öreg Göbolyös gulyás kiadja a parancsot a legifjabb bojtárnak, hogy teritsen meg a vendégeknek. A »terítés« abból áll, hogy a tarisznyából előveszi a kenyeres-ruhát, szépen kisimítja a földön, azután kenyeret, szalonnát, turót, kolbászt halmoz fel rajta. A másik tarisznyából meg két üvegben jófajta bort párosít az étkek mellé. Ennek láttára a középső Bogár nagyot csettint a nyelvével; jelezve, hogy kedvére való Pista bojtár munkája.

— Nyuljanak hozzá barátaim, az enni-
valóhoz, — biztatja őket Göbolyös.

— Köszönjük, nem térünk ki a kínálás elől, megvalljuk, éhesek vagyunk, — szól az öreg Bogár s azzal már le is telepesznek az »asztal« mellé.

Jó fél óra sem telt, a két kiürült üveg jelezte, hogy vége a jóízű lakomának.

Megköszönték a betyárok. Lóra pattantak. Barátságosan elbúcsúztak s csak egy porfelhő jelezte, hogy vágatva lovasok távoztak el kelet felé. A betyárok egy-kettőre az adacsi tanyán termettek, ahol épen az előbb kinyomtatott ágyást tisztázták fel. Siettek nagyon a nyomtatással, mert még egy ágyás hátra volt, pedig a nyugati égbolt mindjobban sűrűsödött. A tanya embereit nem zavarta a vendégek megérkezése. Hozzá voltak szokva az efféle szegénylegények látogatásához. Nem bántottak ők semmit, de azt megkivánták, hogy a tanyaiak se érdeklődjenek túlságosan kilétük felől. Ha úgy került a sora, meg is fizettek jó pénzzel a szíves vendéglátásért. Nem egyszer gyanuba is keveredtek az ilyen utszéli tanyák a pandurok előtt, hogy elleplezik a betyár futó alakját. Itt is bátran köszöntöttek be Bogárék:

— Kaphatnánk-e egy kis nyugodalmat, esetleg éjjeli szállást is?

— Nagyon szívesen, felel a gazda.

— Lovainkat hova köthetnénk be?

— A vendégistállóba, ott le is pihenhetnek.

— Egészen utasok kedvére való ez a tanya,

— jegyzi meg a középső Bogár.

Azzal már indultak is befelé az istállóba. A lovakat lenyergelték. A két idősebb betyár lefeküdt az istállóban ácsorgó ágyakra, Bogár Imre pedig az ajtó elé telepedett az árnyas szederfa alá. Az ölébe fektetett puskára támasztotta könyökét, fejét tenyerébe hajtotta s úgy nézte a nyomtatókat, mintha érdekelné őt amazok munkája. Súlyos hivatása volt most, az őrködés. Ha a katona elalszik az őrhelyen, megbüntetik, de nekik életükbe kerülhet, ha az őr elszunnyad.

Az eső igen érlelődött, mert a levegő nem perzselte ugyan már, de annál nehezebben nyomasztódott az emberek léleketébe. Aki leült az árnyékba, menten el is nyomta a buzdóság. Így járt Bogár Imre is. Egyszer csak látják, hogy hátát a szederfának támasztja és igen-igen jóízűen alszik, még hortyog is bele.

Alig hogy eltávoznak a betyárok, felkiált Göbolyös gulyás:

— Be rájött a betyárokra a járás-kelés. Onnan nyugatról megint lovasokat látok. Ezek még többen vannak. Utoljára éhen maradunk estére, ha ezeket is megvendégeljük.

— Valahol nem jól ütött be nekik a »ter-
tés«, — jegyzi meg Peti bojtár, azért rajzanak erre igen sűrűn.

Sebes vágatással jöttek a lovasok, hatalmas porfelleget hagytak maguk után. Ott is termettek iziben a gulyásoknál. Négyen voltak. Pompás ló ficánkolt mindegyik alatt. A legidősebb, akinek gömbölyödő pocakja is növelte tekintélyét, határozottan, de kellő tisztelettel szól a vén gulyáshoz:

— Mondja csak, urambátyám, merre ment el az a három lovas, akiket az előbb itt meg-

vendégeltek? Két napja kergetjük már őket megállás nélkül. Utoljára mi is pihenni voltunk kénytelenek s ezalatt egérutat vettek. Menekülnek, mert szorul a hurok. Ezt ők jól tudják. Különb-ben bátor legények.

A vén gulyás átlátta, hogy itt nincs kitérés az egyenes válasz elől, mert biztos nyomon jár a négy üldöző pandur, nehéz szívvel mégis kirukkolt az igazsággal:

— Valóban, járt itt három lovas, de azonnal el is mentek arra keletnek.

S botjával meg is mutatta Gőbolyós az irányt.

— Mi van arra legközelebb? — kérdi a pocakos.

— Az adacsi tanya.

— Igazat mondjon, urambá, mert nagy baja lenne, ha bünpártolásban találának.

Éppen távozni készült a pandur-csapat, amikor északról is nagy dobogás hallik. Négy lovas alakja tűnik fel. Vihar módjára közeledik a csapat. Pillanatok alatt ott termettek. Négy pandur. A vén gulyás sejtette, hogy itt nagy dolgok fognak történni. Az előbbi csapat parancsnoka, aki a legmagasabb rangú és korban is a legidősebb volt, gyorsan rendelkezett:

— Pálincás és Timár itt maradnak, vigyáznak ennek az öreg gulyásnak igazmondására. Senki a gulya mellől el nem távozhatik. A lovas bojtárok leszállnak lovaikról. Aki felmerészkednék egy órán belül ülni a lovára, Pálincás azt lelővöd, mint a kutyát. Egy óra múlva utánunk jöttek egyenest keletre, Adacson találkoznak.

Azután elvágatott a hat pandur, mint fõrgeteges, haragos szélvész. A vén gulyás meg bojtárjai csak ámuldoztak, hogy ilyet még nem érték meg, annyi kitartást, bátorságot pandurban még nem tapasztaltak. No, igaz, hogy sokan voltak, de fejedelmi volt a vad is, melyre vadásztak. A vén Bogár, hét vármegye rettegett réme.

A szép, fiatal Bogár Imre meg ezalatt álmódott szépen a szederfa alatt kincses kastélyokról, bujkálva menekülõ pandurokról, kétségbeesett szolgabirákról, betyárkirályságról. A két vénebb Bogár meg aludt bent az istállóban, mint két fáradt tuskó; lovaik jóízűen ropogtatták a szénát. István gazdáék meg serényen forgatták az ágyást.

Mint a villám oly hirtelen döbbenetes csend állott be a szorgos munkába, a lóhajtó gyerek daloló torkán akadt a szó, bentszakadt a nóta. Egy pillanat s Bogár Imre szemén szorosra kötött kendõ, nyakára kötél hurkolva, hogy lélekzen is alig tud, kezét pedig pandurlánc feszíti hátra. Alig tudott egy gondolat is átvillani a munkások agyán, már István gazda keze is bilincsekben. A hat pandur becsületes munkát végzett. A pocakos komiszáros értette a dolgát. Egy pillantás alatt »rendben« volt az egész udvar. Emberfia ott meg nem mozdulhatott. Azután, míg két ember vigyázott Bogár Imrére, három a komiszáros vezetésével Bogár Jancsit, a vén betyárt

lepte meg álmában. Amikor a két idősebb betyárt felébredt, nem tudta az álmodást kidörzsölni szemébõl, mert kegyetlen lánc fogta le karjukat. Iszonyat volt a vén Bogárra tekinteni, rettentõen gyilkos villámokat lövelt a szemé, a gyengébb szívü pandurokban megreszketett a lélek, pedig kötözve volt a vén zsvány. Csak úgy okáta a mérget:

— Hitvány gazemberek, orozva jöttetek rám! Találkoztunk volna csak ébren, azóta már a pokol kapuján zörgetnétek! De így is meglakoltok!

Bömbölt, ordított a vén zsvány s egyszer csak roppan a lánc s szabadul a keze. Ugyancsak szükség lett a künt õrködõ két pandorra is, hogy a bivalyerejü betyárt újra lefogja. A középsõ Bogár kábultan nézi apja vergõdését, a legifjabb pedig él az alkalommal, ebben nem akadályozza meg a megrémült házi nép sem, az egyik nyomtató-lóra pattan s eltűnik, mint szélvész.

A Gőbolyós gulyásék rémülten nézik a vágató lovas s kerestet velnek magukra.

Nem mult el egy hónap sem, a szegedi »Csillag-börtön« udvarán két akasztófát ácsolnak s azután nem szólt többet rémület a vén Bogárról, meg fiairól, csak a dajkák ijesztették velük a siró gyerekeket.

Lent a Dráva mentén Krisztics György dicsekedve beszél egy idõ óta, hogy messzeterjedõ uradalmában legügyesebb az új parádés kocsis, Ádám. A legzimankósabb idõben, a legvesélyesebb helyeken is olyan bátran és nyugodtan jár, mintha otthon volna. És hûséges a sirig. Még csak gondolatban sem csalná meg az urát. A fegyverrel meg szinte úgy bánik, hogy bámulatba ejt mindenkit. Minden lövése talál. A keze erõs, mint az acél. Ugy megfogja a rakoncátlan, telivérü négy lovat, hogy egy tapodtat sem tudják a hintót tovább vinni. És ámbár tudja, hogy a gazdája sokra becsüli, nem dicsekszik, nem kérkedik, hanem szerény és hallgatag. Ha nem kérdezik, nem beszél.

Irigyelték is Krisztics Györgyötõl az elsõ parádés kocsist a környék urai. Csalogatták is, de Ádám nem hallgatott a csábításra, hanem kitarított jó ura mellett, akit igen szeretett a becsületes bánásmódért. Mint hajléktalan, futó idegent fogadta be és mind elõbbre léptette a szolgálatban. Végre maga mellé vette elsõ parádés kocsisnak.

Abban az idõben a Dráva mentén Gregor betyárbandája igen nagy rémületet keltett; dult, õlt, fosztogatott irgalom nélkül. Leirhataatlan rettegésben éltek a vidék urai. Tudták Ádámról, hogy izmai erõsek, mint az acél; szive bátor, mint oroszlané; a keze biztos a lövésben, mint a villámcsapás. Sokszor megkísértette Gregor Ádámot, hogy álljon közéjük, fõemberei közé veszi, gyöngyélete lesz, Krisztics dús kincsein megosztóznak, ellenben így csak hitvány kocsis bért kap.

Ádám hû maradt urához.

Fekete kézzel irt levelet kapott egyszer Krisztics. Gregor bejelentette látogatását.

Vad, zimankós éjjel rémitette az embereket. Ijedve néztek ki az ablak mögül Krisztics cselédjei, amikor felrobogtak az éjszaka rémes árnyai: Gregor emberei. Nem várta őket más, mint Krisztics kétségbeesett lélekkel, Ádám pedig kökemény szívvel.

Ajtó döng, ablak recseg, puskacsövek villannak. Vad szítok, káromkodás. Rövid idő múlva hörögre adja ki a jelszót Gregor:

— Vissza! Vissza!

Ő azonban nem ment többet vissza. Ott maradt hült tetemével.

Nagy port vert fel Gregor halála. A megye urai siettek megjutalmazni Ádámot. Dicsérték, áldották, kérdezték:

— Milyen jutalmat adjunk?

— Becsületes, nyugodt életet a halálra ke-

resett Bogár Imrének. Frissen kapott sebemmel, átlőtt tüdőmmel nyugodtan élhessem le hátralevő napjaimat. Bünhődtem már eleget.

Azután Bogár Imre sokáig élt még a becsületes emberek sorában.

(Sárbogárd.)

Kedves sorok.

— Irt: K. BENDRE RÓZA. —

A nyitott ablaknál
Szíves köszönéssel
Az öreg postás áll,
Kezében levéllel.

Hajlott, apró betűk
A levélre írva,
Széjjel nézek köztük
S már tudom, ki írta.

Betűl a papíron
Egynéhány szíves szó.
Örömmel olvasom:
»Köszönti nagyapó!«

(Nagyvárad, 1924.)

Mese egy rózsafáról.

(Német mese.)

— Magyarba áttűltette: HELTMANN ERVIN. —

Valahol messze, napsugaras délen, talán ama boldog szigetek egyikén, amelyek ma már nem léteznek többé, mert az istenek irigysége a tenger mélyébe döntötte, nem tudván eltűnni, hogy a föld teremtményei: az emberek boldogabbak legyenek, mint ők, — élt valamikor egy hercegnő, akinek szépsége messze földön híres volt. Az ország bölcsői összeültek, tanakodtak, hogy miként lehetne e szépséget a világ számára megörökíteni, azt az idő mindent megörlő vasfogától megkímélni. Elhatározták, hogy meghívják a világ leghíresebb festőművészeit, hogy fessék le a hercegnőt.

És eljöttek mindazon festőművészek, akik a világot már nagybecsű remekművekkel megajándékozták. Megcsodálták a hercegnő szépségét. Azt a vásznon megörökítették. Egyiknek a műve sem volt azonban az élő hercegnő igazi hasonmása. A mesterek mindannyian bosszusan megsemmisítették alkotásaikat. Eltávoztak, kihirdetve a nagyvilágban, hogy e csodaszépséget senki sem tudja a valóságnak megfelelően megörökíteni.

E hír bejárta az egész földkerekséget. Eljutott a világ legszélső, éjszaki vidékére is, ahol egy hatalmas fejedelem uralkodott. Nagy magaslaton állott a kastélya. Előtte rét, amely ma már csak vadon, csodás szépségű kerttel. E kertből semmi sem maradt meg, csak egy rózsafa, amelyen vértől átitatott fehér rózsák nyílnak, amelyek véres könnyeket sirnak, ha leszakítják őket.

A király megesküdött, hogy a földkerekség eme legszebb nőjének az övének kell lennie. Maga elé hívta országa leghíresebb festőjét. Megparancsolta neki, hogy utazzék azonnal Délvidékre. Fesse le a hercegnőt és hozza a képet magával. A mester azonban már idős ember

volt. Félt a nagy uttól, Ezért legkedvesebb tanítványára ruházta azt a feladatot, amellyel a király őt megbizta.

Az ifju elutazott. Megfestette a hercegnő képét.

— Reám kell tekintened, — szól az ifju munkája közben a hercegnőhöz, — látnom kell szemedet.

És egymás szemébe néztek.

— Tul komoly a tekinteted, — szól ismét az ifju.

A hercegnő rámosolygott a festőre.

... A kép elkészült. Ugy volt az megfestve, miként a hercegnő annak alkotójára reánézett. Az ifju aztán eltávozott. Bucsuzáskor a hercegnő egy fehér rózsával ajándékozta meg a festőt, amelyet az ajkaival érintett. Amidőn ezt tette, egy tövis megszúrta ajkát, úgy, hogy a rózsán egy vörös folt képződött. Az ifju szívére tette a rózsát, amidőn elutazott.

A mester átvette tanítványától a képet. Elvitte a királyhoz, közben elragadtatással beszélve a hercegnőről. A király néma megilletődéssel szemlélte a remekművet. De aztán hirtelen megragadta az öreg festőt és rárvált:

— Te hazudsz nekem. E kép nem a te műved. Aki ezt festette, annak ereiben forró, tüzes vér csörgedez. Annak a hercegnő szépsége a szemeken keresztül a vérebe ment át. A vérebe és szívébe.

A mester egy darabig himezett-hámozott. Majd bevallotta, hogy egyik tanítványát küldte el maga helyett. A király hallgatást parancsolt. Meghagyta, hogy az estéli órákban küldje a fiatal festőt a kertbe, mintha várakozna reá valaki. Midőn az ifju megjelent, a király eléugrot

rejtekhelyéről és leszurta őt, holttestét a kertben eltemette. Aztán küldöttséget menesztett a boldog szigetre és megkérte a hercegnő kezét.

A szép hercegnő eddig minden kérést kiköszöröztetett. De midőn a küldöttség megjelent előtte, igent mondott. Azt remélte ugyanis, hogy a fiatal festőt fogja látni. Nagy volt a csalódása, midőn az őszhajú mester jelent meg nála. Titokban kezdősködött az ifju után. De senki sem tudott felvilágosítást adni. Az egyedüliek, akik tudtak arról, hogy mi történt az ifjuval, a király és a mester, hallgattak, mint a sir. Erre a hercegnőt nagy szomorúság fogta el. Elkezdett betegeskedni, hervadni. A leghiresebb orvosok sem tudtak rajta segíteni.

Közben ismét tavasz lett. A kertben azon a helyen, ahol az ifju festő volt eltemetve, rózsafa nőtt ki. Fehér rózsákkal, amelyeket azonban egy vörös folt borított el. Hasonlatos ama rózsákhoz, amelyeket a hercegnő ajándékozott az ifjunak. A fiatal festő állandóan szíven hordozta a hercegnőtől kapott rózsát. Akkor is, midőn a király kardja őt keresztülszurta. Szívének vére új életre keltette az elhervadt rózsát. Gyökere nőtt annak. Virágai nyíltak. A szegény haldokló

hercegnő megérezte a rózsák illatát. Azt kívánta, hogy vigyék ki a kertbe és fektessék a rózsafa alá.

Igy is történt. Erre jött egy szellő, amely megmozgatta a rózsafát. A fehér virágok a hercegnő ajkára hullottak. Mintha meg akarták volna őt csókolni. A haldokló felnyitotta a szemét. Földöntuli boldogság öntötte el arcát. Még csak annyit suttogott:

— Tudom, kedvesem, hogy még egymásra fogunk találni, aztán meghalt...

A király, aki már azelőtt keményszivű, erőszakos uralkodó volt, nevének elvesztése után még fokozottabb mértékben lett azzá. Csak a harcban, vérontásban találta gyönyörűségét. Zivatarként támadt reá minden szomszédjára.

Ezek végül is megelégtették a sok zaklatást. Összefogtak és egyesült erővel megtámadták a királyt. Megverték őt. Feldúlták országát. Kastélyát a földdel egyenlővé tették. Egy kő sem hirdeti többé a régi fényt és pompát. A csodás szépségű, virágzó kertből mi sem maradt meg. Csak egy rózsafa, amelyen a vérrel átitatott fehér rózsák nyílnak és... az öreg álmodozó, aki csendes nyári estéken régi meséket mond el...

(Torda.)

Az Elemér fája.

Meséli: VIRSIK MÁRIA.

Házunk mögött, az udvaron van három vén akácfa. Nagyon öregek már, de minél vénebbek, előttem annál kedvesebbek. Hogyisne, hiszen annyi kedves emlék fűződik hozzájuk! E fák alatt játszottam kis koromban a legtöbbet babáimmal; ide menekültem testvéreimmel a Fräulein elől, mikor a »Jean Hindlein«-ra akart tanítani; e fák alatt tanultam végig a négy elemi leckéit és végül itt szoktam tavaszi alkonyatkor ábrándozni a lehulló fehér akácvirágok lágy muzsikája mellett.

No, de majdnem meglepedkeztem arról, amit tulajdonképpen el akarok mesélni.

Amikor még csak hárman voltunk testvérek, elosztottuk egymás között az akácfákat. A középső lett az enyém, ettől jobbra a Gézáé, balra meg a Margité. Közel vannak egymáshoz a fák s így a kis babakocsit tologattuk egyik fától a másikhoz a hugommal. Géza, persze, a világért se játszott volna a babákkal és azért szerette volna, ha van egy kis öcsikéje, akivel katonásdit játszhatna. Hát ez a kívánsága nem sokára teljesült, csakhogy mire öcsi akkora lett, hogy játszható volt, akkor már Géza második elemibe járt és tanulnia kellett. Délután ki-ki a maga fája alatt tanult. Géza a »der, die, das«-t, én földrajzot tanultam, Margit meg a palatáblájára karcolta a csámpás »i« betűket. És Elemér? Annak nem volt fája — de feladata sem. Csak képeskönyvében lapozgatott.

Amikor megtanultuk leckéinket, uzsonnára

került a sor. Elemérnek nem izlett az uzsonna. Sirásra állt a szája.

— Hát neked mi a bajod, kicsi? — kérdezte anyuka.

— Cinájtassz netem isz ed ojan fát, mint a többinét van! — és ezzel eltört a mécses. Persze, fájt neki, hogy nincs fája.

— No, ne sirj kicsi — mondta apus, — kapsz holnap egy olyan fát, amelynek nem alája, hanem rája lehet ülni.

Erre már mi is kíváncsiak voltunk. Másnap, mint rendesen, oda ültünk az akácok alá: tanultunk. Elemér csak nem jött. Végre mégis megjelent. De hogyan! Színes falovon ült, melynek sörényét, mint valami zászlót, lengette a szél. Mögötte állt apa és így szólt hozzánk:

— Látjátok, már Elemérnek is van fája. Ugy-e, szép?

Elemér meg örömtől sugárzó arccal hajtogatta:

— Gyí, Ráró, gyí!

... És azóta már hét év múlt el. Én már nagy leány lettem. — habár apa, anya nem is ismerik el — s valahányszor, ott, az akácok egy-másba fonódó lombjai alatt eltűnök a múlt felett, mindig eszembe jut a régi földrajz könyv és fülembé cseng Szabolcs meg Szatmár vármegye (bár csak most is tanulhatnám!) keretében Nagybánya, Szamos, Szatmár, meg több ilyen névvel elvegyülve a kedves hang:

— Gyí, te Ráró, gyí!...

(Malacka)

Öcsike forgós játéka.

Ti már ismeritek a jó Szepe bácsit. Messze földön nem volt még olyan kedves nagybácsi, mint ő. Mindig kész volt játszani a gyerekekkel. Nem is szólították másként: aranyos, cukros Szepe bácsi! Történt egy szép nyári napon, hogy Andris meg Öcsi nem tudták már, mibe kezdjenek, amikor — persze, hogy köztük termett az aranyos, cukros Szepe bácsi.

— Ó de jó, ó de jó! Itt az aranyos, cukros Szepe bácsi! — ujjongtak a gyerekek. Ugye aranyos, cukros Szepe bácsi, beáll lónak?

— Hogyne, szivecskéim, hogyne!

Egy-kettőre befogták Szepe bácsit, pattogott az ostor s ügetett Szepe bácsi, sőt, hogy nagyobb örömet szerezzen a gyerekeknek, közbe-közbe még nyerített is. Amikor a lovasdiból elég volt. Mit gondolt, mit nem Öcsike, az bizonyos, hogy »nadselüt« gondolt, mondta Szepe bácsinak:

— Tudja mit, alanyos, cuklos Szepe bácsi, játszunk most fojdosdit.

— Óh, óh, aranyos, cukros csibéim, nem nekem való már a forgás.

— Nem is kell madának fogni, alanyos, cuklos Szepe bácsi, csak megáll szépen egy helyben, azs uglókötelet a közepén megfogja, mi med a kötélt két védét s fojduknk mada körül, mint a fojgósziel.

— No, ez nagyszerű lehet, — mondta Szepe bácsi s megállt egy helyben egyenesen, akár egy táviróoszlop. Hiszen csak ez kellett a lurkóknak!

Forogtak, mint a forgósziel Szepe bácsi körül, forgott, tekeredett, csavarodott a dereka körül a kötélt. — Hm, — hunyorgatott Szepe bácsi, — vajjon mi lesz ebből? — Ebből bizony az lett, hogy egyszerre csak mozdítaná a karját Szepe bácsi, de nem lehet ám gyere ki!

— Ejnye, irgum, burgum, ennek fele sem tréfa, — kezdett morgolódni Szepe bácsi.

Hiszen várj csak Szepe bácsi, még nincs vége.

— Hát ez mi, ilyen-olyan lurkók, a lábamat is összekötözték? Ezt érdemeltem, hogy lovatok voltam?

— Persze, — kacagtak a lurkók. — Ez az igazi forgós játék. No, most, most tessék, forogjon maga is, aranyos cukros Szepe bácsi.

— Hogy forogjak, ebadta kölykek! — kiabált most az aranyos, cukros Szepe bácsi, — mikor kezem lábam összekötöztétek?

— Dehogy! Csak tessék fogni! — Hirtelen eleresztették a kötélt végét, az aranyos, cukros Szepe bácsi meg szép lassan kiforgott a kötélt pólyából.

— jaj, a karom! Jaj, a lábam! Jaj, a derekam! — nyögött nagyokat az aranyos, cukros Szepe bácsi. — No megálljatok, ebadta kölykek! Majd adok én nektek!

Mire az aranyos, cukros Szepe bácsi egyet fordult, az aranyos cukros kölykek árkon-bokron tul voltak.
Elek nagyapó.

Hóvirág.

Irtá IROFFY S. MARGIT.

Fagyos föld táplált...
Tél hava közt fázós levélkéim
Hirdetik, hogy jön, hogy itt a kikelet.
S míg Tél apó dermedt keze ruhácskáját szövée,
Napfény nem keresett, nem csókolt engemet! —
Falusi gyermekek öröme üdvözöl, ujjong jöttömön.
Serényen bokrétába költik
Csilingelő virágaim; nekik ez nagy öröm!
Néhány pénzdarabért dámák kezébe adnak —
— (A pénzen ételt vesznek ők — néhány falatot) —
Uj gazdáim gyöngéden becéznek,
Szobájuk kincse, disze én vagyok.
Csillogó kristályvázákba tesznek gondos kezek;
Mosolyra derülnek a komoly emberarcok. —
Jöttömön hozsánna zeng, kacagó öröm,
Csilingelő hangok zsongnak mindenfelé:
Dsakhogy megjöttél, kicsi hóvirág!

S tavaszra ébred újra a világ.

Az állatok és az időjárás.

Irta: BÉLA BÁCSI.

Ismeretes, hogy ha a leveli békák brekegnek azt mondják: eső lesz, vagyis a nép hite szerint a békák előre megérik az időjárás változását. A szamar ordításából megint csak esőt jósolnak. Különösen érdekes, hogy egyes állatok milyen viselkedést tanúsítanak az égi háborúval, a zivatarral szemben. Zivatar esetén az embert és az állatot is többé-kevésbé félelem fogja el, ami azt mutatja, hogy úgy az ember, mint az állatra bizonyos módon és mértékben érzékenyen hatnak a zivatatok. De vajjon mi lehet ennek az oka? A tudósok azt mondják, hogy a zivatarnak előre való megérzését és a mennydörgéstől, villámlástól való félelmet az emberi és állati szervezet idegeinek sajátos munkája idézi elő. A levegőben mindig van jelen elektromosság, de zivatatok, villámlások idején nagy mértékben elektromos a levegő. Az emberi és állati test szintén rejt magában bizonyos mennyiségű elektromosságot. Most már zivatatok alkalmával a levegő elektromosságának a szervezet elektromosságára gyakorolt nagyobb mértékű erősebb hatása idézi elő az idegekben azt a változást, mely érzékenységekben, vagy félelemben jut kifejezésre. Az ember tökéletes lelki berendezésénél fogva uralkodni tud magán, az állatvilágban azonban a félelem érzete sokkal erősebb mértékben nyilvánul meg.

A kutya már a zivatar közeledte előtt némi nyugtalanságot áruel. Ez a nyugtalansága folyton nő, amikor a zivatar közeledik. Amint mondanunk szoktuk, a kutya »szűkülni« kezd félelmében, asztal alá buvik, sőt vergődése közben még olyan szűk helyre is befurakodik, honnan később csak nehezen tud kimászni. A villámlás és dörgés tünetei közben pedig fokozottabb félelem vesz rajta erőt. Vannak kutyák, melyek egész nap távol vannak a háztól, kóborolnak. Zivatar közeledtével ezek is sietnek haza és sötét búvóhelyet keresnek, vagy ez emberek közelében keresnek menedéket félelmükben.

Egy német tudós megfigyelése szerint a macska még a kutyánál is sokkal érzékenyebb a zivatar iránt. A macska is siet haza zivatar közeledtével és sötét búvóhelyet keres magának. Ennek a tudósnak volt egy félénk macskája, mely sohasem járt a konyhába, hanem a padlason és a csürben tartózkodott mindig. Egy alkalommal nagy zivatar volt, s történetesen abban az időben a félénk macskának kölykei voltak a padlason. A macska egyszerre csak egymásután hozta kicsinyeit a szájában s mindeniket a konyhába vitte a tűzhely mellé és az embereket egyébkor messze elkerülő macska nyugodtan ette az elébe tett tejet. A zivatar elmultával egyszer csak azt vették észre a házbeliek, hogy már nincs a macska a konyhában. Megint visszahordta kicsinyeit egyenként a padlásra, miután a zivatar elmultával újra visszatért

biztonsági érzete. A macska ezentúl megint csak messze elkerülte az embereket és csak zivatatok közeledtével lehetett ismét közelebből látni.

A kutyán és a macskán kívül a többi háziállatok közül különösen a ludak, récék és tyúkokban van meg a félelem és előérzet a zivatatok iránt. Ezek az állatok ilyenkor nyugtalanok, szaladgálnak, röpködnek ide-oda és menedéket igyekeznek keresni. A pici csirkék pedig épen ijedten menekülnek a kottló szárnyai alá. De a szabadban élő madarak is félénkek ilyenkor. Könnyen elfoghatók, vagy könnyeben lehet őket megközelíteni.

Nem is gondolná az ember, hogy a rovarok és bogarak is mily érzékenyek az időjárás-szal szemben. De látjuk, hogy a hangyák esős időben a hangyaboly tetején nyüzsögnek; sőt a ház körül is sima helyen, még féglázott helyeken is, kijönnek a földből és egy csomóban tartózkodnak.

A méhek, legyek és más rovarok csoportokba verődnek, nagyon izgatottak és könnyen csipnek, szurnak. A légy csipése sokkal fájdalmasabb ilyenkor. A falusi gazda-ember szokta is mondogatni: »Zivatar vagy eső lesz, mert igen rosszak a bogarak.« (A dunántuli ember a legyeket nevezi bogaraknak, tehát bogarak alatt legyeket kell érteni.)

Még röviden megemlíthetjük a halakat is. Bár a halak eléggé elzárkózhatnak a zivatar elől a víz alá, a zivatar alatt ők is különösen viselkednek. A zivatar közeledtével a pisztrángok mozdulatlanul fekszenek a víz fenéken, s még táplálékot sem keresnek. A ponty sokszor 20—30 centiméter magasra is fellobálja magát a víz színe felé.

A lakóhelyetek körül bizonyosan nektek is van alkalmatok ezeket az érdekes állatvilági jelenségeket megfigyelni, ami nagyon tanulságos megismerése az élet titkainak.

Ima a beteg édesapáért.

— Irta: DOBAY ISTVÁN. —

Erős válla, izmos karja
Bágyadt jó apámnak,
Munkálkodó édesapánk
Rabja lett az ágynak.

A kék ég is borus nekünk,
Naptényben sem látunk,
Csillagfényes éjszakában
Elkerül az álmunk.

Mindnyájunknak édes Atyja,
Szeretd, jó Isten,
Édes apám egészsége
A legrágább kincsem.

Erősítsd meg vállát, karját,
Munkálkodó testét,
Vidítsd fel mindnyájunknak
Szomorkodó lelkét.

Esti órán édesapám
Legyen a körünkben,
Tréfás kedvén hadd kacagjunk
Boldog örömmünkben. Amen.

(Nagyszében.)

Egetvivő György diák.

Regény a tizenhetedik századból.

— Irta: LIGETI ERNŐ. —

VII.

A három kis diák és szövetséges, Kis Pali, Tarbélyosi és Farnos Laci, búsan dugták össze fejüket, titkos búvóhelyükön.

— Valamit tennünk kell, kötelez a szövetség is.

— Nem hagyhatjuk bajban a barátunkat. Vagy van becsületünk, vagy nincs.

— De mitévők legyünk?

— Ezt kérdezzük meg tőle.

— Könnyű ezt mondani, de hogyan?

Hosszas tanakodás után abban állapodtak meg, hogy levelet csempésznek be Györgyhöz. Kis Pali beszámolt a karcerről. Neki már tapasztalatai voltak, mert három napig ő is ült a karcserben és előadta, hogy az ablakon nemcsak erős vasrácsok vannak, de ujabban sűrű szunyogháló is huztak rájuk. (Aligha a szunyogok miatt.) Ez pedig annyit jelent, hogy megszűnt a papirgalacsinnal való levelezés. A levél bejuttatásnak azonban van még egy más kipróbált módja, amire nem jöttek rá a nagytiszteletű professzor urak. Vala pedig ez a mód, a — cipó.

— Ami a cipót illeti, mondta Kis Pali, bizátságok csak reám, majd megtalálom én annak az utját.

Akkoriban még divalját járta az egy dénáros diák cipó. Nagy, barnasütetű kenyér volt ez, alig fért el az ember markában. Az én időmben is volt még ilyen cipó: »Berde cipó« volt a neve. Berde Mózes, az emberséges unitárius hazafi minden földjét az unitárius kollegiumokra hagyta, e föld termette gabonából sütötték a Berde cipót, a szegény diákok részére. A cipót kifogjuk furni, belegöngyölgetjük az üzenetünket és meglessük, hogy a kusztos mikor viszi be a vizes dézsa mellől a cipókat a karcserbe. Farnos cipóját külön viszi, és így nem is tévedhetünk.

Igy is történt. A kusztos vette a cipót és beadta egy köcsög vízzel és egy lábas puliszkával. Cipó: cipó. Még csak nem is gondolhatott arra, hogy a cipónak egy-egy véletlenül belekerült sváb-bogáron kívül egyéb titkai is lehetnek. Hosszú az út a kollegium sütőházától a vizes dézsáig. A kusztos beadta az ételt és még meg is toldotta, a következő kifakadással: Itt van, egyék! Még ezt sem érdemli meg kigyelmed.

György éppen azzal foglalkozott, hogyan kaphatná el tenyerével a bekívánkozó napot. Mit csináljon a szegény fogoly? Neki is agyon kell csapni valamivel az időt. Ha az ember a karcserben ül, ki kell találnia valamit, mert különben megbolondul az unalomtól. György megkülönböztetetten, mert neki minden porcikája reszketett a szabadságért. Szerencsére, a fiatal ember igen találékony volt. Még benne van a csöppnyi gyerekség ize, amikor néhány fada-

rabbal és homokkal napokig el tudott pepecselni, meri képzelő tehetsége annak látta a homokot és a fatuskót, aminek éppen akarta. György, hol a napfényvel játszott, hol a legyekkel, hol a pókkal, hol a fantáziával. És sokat gondolt Margitára. Végig gondolta egész életét Feleségül nem veheti Margitot, mert nem adják hozzá. Tegyük fel, hogy megmarad az iskolában, mi lehet belőle? Valahol a hegyek alján pap, vagy kántortanító. De hol marad a nagy világ? Hát ő sohase lássa meg az »Orbis pictus« képeit a maguk színes valóságában? Nem maradhat Erdélyben. Hová tegye az ő nyugtalan, elégedetlenkedő természetét, amely már süvölvény korában is annyi bajt és keserűséget okoz neki? Mindezt végig gondolva, már nem fájt neki, hogy utilaput kötnek a talpa alá, csak innen szabadulhasson meg: a börtönből. Minden nap egy örökkévalóság.

Unottan nyult a cipója után. Megnézte a lábast: puliszka. Hozzá se nyult. Legalább, ha ecetes fuszujka lett volna. Megtöri a kenyeret s hát a következő kis üzenet fordul ki belőle.

Édes Gyuri bátyám, a szövetség nem feledkezett meg rólad. A szövetség kész vérét is ontani érted. Mit tegyünk? A szövetség. György a világoosság felé tartja az írást és elmosolyodik.

— Áldott barátaim! Hát nem hagytok magamra! De a ti gyenge erőtökkel mit tudtok csinálni?

Kezébe tartotta a fejét és akkor ez eleven üzenetet maga előtt látta: a külvilág egy hirnökét, hogy odakünn a napon élnek, akarnak és szeretnek az emberek és ő... itt van... már hetek óta. Kihullott a köny a szeméből és csak egyetlen vágya volt, megszökni innen, meg sem várni ügye lefolyását, menni ki a karcserből, a kollegiumból, a városból, bérce Erdélyből, menni akárhová, csak menni.

»Szöktessetek meg«: ebben benne volt minden kívánsága. De hogyan tudja ezt megüzenni a szövetségnek?

Plajbásza nem volt, hogy levelet írhasson, mert tudjátok meg, hogy abban az időben még nem ismerték a plajbászt. Ludtollat mártottak tentába, kőrifa és égerfa levének színes keverékébe. A levélre végig vörös viaszból pecsétet nyomtak, mintha ez lett volna a legfontosabb. Hát a karcser nem volt ilyesmivel felszerelve. György kikotort egy ázott tollat a kalapjából, vízzel felhígította a karcser földjét és megfordította a papírszeletet s remegve ráírta: szöktessetek meg!

S amikor az őr bejött »az ebéd« földi maradványaiért és összeszedte az ételhulladékokat, a levél már benne volt a félcipó ledobott héjában.

A kollegium udvarában egy irdatlan, re-

pedt hordó állott. Odadobták be az ételhulladékokat, hadd lakjanak jól a malacok. Amikor a György cipója az el nem fogyasztott ételdarabok tömegsírjába hullott, a hordóhoz sompologtak a szövetségeseik és kihányták a cipómaradékokat. Kiss Pali volt itt is a főmester. A többiek lesben álltak. Ő kapirgált a szemetes hordóban. Egyszerre csak rátalált a válaszra, fűtlyentett s a három diák elszaladt titkos gyülekező helyére.

„Szöktesetek meg,“ sillabizálta ki, a bizonytalan ákombákomot Kis Pali.

— Na, mit szölkök ehhez? Ember legyen az, aki ezt vállalni tudja.

— Nem lehet, főprengett Tarbélyosi. Felülmulja az erőnköt. Nincs hozzá alkalmatosságunk.

— És ha meg is kísérelnők, — folytatta Laci, — bátyám még bennünket is bajba hozna.

— Parancs: parancs, — rázta kis öklét Pali. — Török, szakad, meg kell kísérelnünk.

A fiuk bölintottak és megegyeztek, hogy kísütnek valamit az éjjeli tanácskozáson.

VIII.

Hogy, hogy nem, a hir, hogy hétszámra tartják befogva Farnos diákokot, a szépséges Margit fülébe is eljutott. Feltűnt neki, hogy Farnos György, aki hol az utcán, hol a templom bejárata előtt, mindig körülötte mutatkozott, immár sehohsem látható. Egy kicsit szerette is a fiut, azzal a szerelemmel, amivel a leányok világteremtés óta mindig szeretik a tőlük távol esőt és elérhetetlent. Nem olyan szerelem volt ez, amely a gyakori találkozásban kereste a kielégülést. Eppen a ritka szembekerülések, a futó egymásra bukkanások fogták meg, az az örökös mély tekintet, ahogyan a diák végigrohanó hintáját addig kísérette, amíg az eltűnt a portengerben. És még egy emléke volt Györgyről. Egyszer tüzvész emésztette a várost és a Fületelki porta is lángot fogott. Öreg diákok hordották kondérban a vizet és György is közöttük vala. Egy pillanat, egy-két szó, még csak egy kézfogás sem, György haladt tovább oltani, de bogárszemével öntudatlanul is megdobogtatá a leányzó szívét. S azután hogy volt? Margit megállott kocsiájával a szürszabók, vagy a mézeskalácsosok előtt és György akadozva megemelte kalpagját. A leányka elpirult s még bölintani is megfélekedezett. Egyszer-kétszer a „vérszerződés“ után Kis Pali atyafisága meg aztán az említett rokon diák házitanítóskodása révén megfordult Fületelky háza táján is. Egy-két szó megint, mint a szellő lehellete surolja a virágot és nyugtalanul száll tovább.

— Mondd meg már, Pali, — kérdezte Kis Palit Margitka, — micsoda rossz fát tett a tűzre Farnos György, hogy üldözik?

— Hát ezt már ki mondta nénémnek?

— Ne faggass, tudom. Nem oly nagy város Kolozsvár, hogy ne jusson a hir az ember fülébe.

— Néném legyen az, aki nem faggat. Diák becsület tiltja, hogy erről egy szót is szólhassak.

— Hát ha igen szépen megkérnélek... lásd, ha te hallgatsz, mástól tudom meg. Más pedig csak azt mondja, amit talán hibásan hallott.

— Akkor sem, — durcáskodott Pali — és valahogyan sejtette, hogy Margitka érdeklődésének valami lappangó háttere is van.

— Hát így szeretsz, Pali? — fordult el kedves zsörtölődéssel Margitka. — Azt hittem mindig, hogy szokimondó kis lovagom vagy.

Még csak ez kellett. Erre már csakugyan eltörött a mécses. Kis Pali csaknem siránkozó hangon mondta:

— Jó, elmondom, Margit, becsületszavadat, hogy nem adod tovább.

— Becsületszavamra.

— Farnos György beszökött egy kertbe. Rajta csipték. Azt mondják, hogy lopni, rabolni akart. De én nem hiszem.

Margitka eltakarta az arcát.

— Jaj, ne is folytasd... Kinek a kertjébe?

— Nem mondom meg De ez már nem is fontos, tette hozzá Pali könyörgően.

Margitka nem kérdezett tovább. Hirtelen észébe jutott, hogy nem rég hallá a cselédségtől, hogy egy diák külsejű embert fogtak el a veteményes kertben, csak tán, Isten ments, nem György volt? De e kérdést feladni nem merte, csak a szive vert hevesebben.

Van aki ezt róla feltételezné? Nem, nem lehetséges.

— Nem is. Csak tudnám, hogy ki állítja ezt róla, mert nyomban széthasitanám a fejét.

— S most mi lesz veled?

Hiszen, ha ezt tudná Kis Pali! De egyelőre csak annyit tud, hogy György szökni akar, a kollegium karcéréből és neki kell megszöktetnie, két cimborájával.

— Ezt már nem is volna szabad elmondanom, de becsületszavadat adtad, néném.

Margitka némán nézett maga elé:

— Ha csak kertbe szökött be és nem akart lopni, akkor meg miért akar megszökni... hiszen ezért nem büntethetik meg súlyosan.

— Magam sem tudom. Az iskolai törvények szerint legfeljebb tizenkét pénz büntetést volna szabad rászólni.

Újra csönd. Margitka leszakít egy piros rózsát és átadja Palinak.

— Nézd, Pali, ezt a rózsát add át neki... ha el talál menni Kolozsvárról. De ha nem, add vissza nekem, sohase tudja meg, hogy rózsát akartam neki küldeni.

Kis Pali gyölködve nézett a rózsára

— És itt egy másik rózsza, nesze, neked. Ez a tied és ott hagyta Palit a rózsákkal teli futtatott kerti úton.

Pali hosszan utána nézett és nem tudta, hogy sirjon-e vagy örüljön.

[Folytatása következik.]

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

Névrejtvény.

— Beküldte: Dvorzsák Ferencz. —

Rezső, András, Károly, Imre

Helyesen összerakva egy iskolai eszköz jön ki.

Sakkrejtvény.

Beküldte: Zhorella Gyurka.

Tör-	lő-	kis		se-	ten	bo-
asz-		mény	Bö-	gár		e-
ni	tént				re-	ré-
	szony-				nagy	
ill	y.				a	Cse-
ka		de	hé-	e-		lyen
* Jaj,	a	Le-		mi-	ten!	sett

Kiindulási pont *-gal van jelölve.

Névrejtvény.

— Beküldte: Csilicsér Annus. —

Márton, Árpád, Laura, Kálmán
Ágnes, Mária, Nóra, Ádám

Ezen nevek kezdőbetűit ha helyesen összerakjuk, egy nagy magyar író nevét kapjuk.

A június havi rejtvények megfejtése.

22. sz. Számrejtvény: Felderül még valaha, Nem lesz mindég éjszaka. Kereszt-rejtvény: Rest bére a virgács, dolgozó a kalács. Betűrejtvény: Négyesben.

23. sz. Versesrejtvény: Tehén. Pótlórejtvény: Rákosi Viktor. Számítási rejtvény: János 9, Péter 3 éves. Szőrejtvény: Előbb eszünk, aztán iszunk. Névjegy-rejtvény: Timár.

24—25 sz. Sakkrejtvény: Hős vértől pirosult gyászter, sóhajlva köszönlek, Nemzeti nagy létünk nagy temetője, Mohács! Betűrejtvények: Születésnap. Fogytán a kávé. Névrejtvény: Mexikó. Verses-rejtvény: Hur, hurka. Név-rejtvény: Géza, kék az ég. Sakkrejtvény: Ki a garast nem becsüli, a forintot nem érdemli. Névrejtvény: Anna, manna.

26. sz. Számítási feladat: Jánosnak 7, Pistinek 5 juha volt. Lérrarejtvény: Csürös Emilia. Talalós kérdés: Málna, bálna. Pótlórejtvény: Petőfi Sándor.

Megfejtették:

Incze Angela, Nagy Mancika, Vencell József, Beretzky András, Kovács Mária, Székely Lóránd, Noé Margit, Beregi Elza és Sári, Grosz Testvérek, Perl Rózi, Csiky Annuska és Juckó, Vogel Sándor, László, Gábor, Endre és Béla, Jakab László és testvérei, Parecz Erzsébet, Mikoss Testvérek, Csonka Irénke, Böllöni Feri, Tokaji Lackó és Samu, Szenes György, Goldberger Mária, Grosz Nándor, Jenő és Dezső, Motzen Zita, Friedmann Sándor, Csaszlava Imre és Jenő, Gerő Bertalan, Róthgärber Olga, Várady Pista, Szombathelyi Gábor, Munk Olga, Blöz István, Fehérváry Magda, Máthé Erzsébet, Bagoly Annuska, Klein Irén, Róthberger Olgica, Herz Zsófi és György, Wild Frigyes, Lónyai Blanka, Sperling Márta, Bogdán Mária, Skrabán Nusika és Jancsika, Szakács Etel, Máthó József, Dragoman Tercsi, Stuhlik Emil, Némethy Margit, Pethő Ervin, Gárdos Ágnes, Friedman Sándor, Enzweig Károly, Fisch Gábor, Darkó Tibor és Klárka, Szilvássy Károly, Bethlen Farkas, Mária Mária és Erzsébet, Kiszely Gyurka, Gámán Ellus és Zolt, Vermes Kátó, Keresztes Géza, Sámuel Annus, Gámán Sándor és Jolán, Erdélyi Jolánka, Bözsike és Ilonka. Kaupert Margitka, Nemes Béla és Zoli, Singer Pali, Bede Mariska, Gróh Margit, ifj. Varga Árpád, Kovács Piroška, Waldner Manci, Nussbaum Miklós és Anna, Stefán Irén, Csontos Batyók, Kakasy Erzsike és Sanyika, Mandel Magda, Balás László, Keitner Bözsike, Katz Irénke és Miklós, Weiss Arthur és Lenke, Péterffy Gizella, Farkas Imre és Margit, Strauss Ferenc, Dankó Irénke és Micike.

A megfejtők közt 20 könyvet sorsoltunk ki. Tökmag öfelsége Etiek nagyapó kalapjából a következők nevét húzta ki: Gróh Margit Arad, Bagoly Annuska Hosszuaszó, Szilvássy Károly Szinéváralja, Enzweig Károly Kolozsvár, Vermes Kátó Dicsőszentmárton, Bethlen Farkas Bonyhá, Bárdos Ágnes Nagyvárad, Wild Frigyes Vulkán, Szakács Etel Gyergyószentmiklós, Tokay Lackó Kolozsvár, Böllöni Feri Marosvásárhely, Szenes György Déva, Fisch Gábor Szászrégen, Kun Jancsi Temesvár, Klein Irén Arad, Sperling Márta Torda, Némethy Margit Segesvár, Rothgärber Olga Déva, Motzen Zita Nagyvárad, Kiszely Gyurka Nagykároly.

A háziasszony kedvenc szappanja

a biadósságában és tisztítókétségében páratlan

Szarvas védjegyű Schicht szappan

Ne féljen, nem sir a gyermeke, ha **HÖFER**

Lloyd 2551.

gyermekhintőport és

HÖFER gyermekkrémet használ.

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél s így a rejtvénymegfejtés is egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, (Bajánli Mici) u. p. Nagybaczon, (Bajánli Mare) Háromszék megye (Jud. Treiscaune) küldendő, akkor idejében kaptok választ. A levélírás egyik fontos szabálya, hogy benne legyen a levélben: hol keit, melyik évben s melyik hónap hányadikán!

Darkó Tibor Torda. Jól végződött az iskolai éved, mert megtanultál románul s álléphettél a gimnázium ötödik osztályába. Sajnálom, hogy az idei nyáron nem dolgozhatsz ott, ahol tavaly dolgoztál, mivel hogy majdnem teljes munkaszünet van a lordai földgaznál. Helyesen teszed, hogyha testi munkát nem kapsz, akkor a magyar írók olvasgatásával foglalkozol. Erről is szépen beszámolhatsz, megírva, hogy mely könyveket olvastad és ezek a könyvek milyen hatást tettek reád. Örvendek, hogy hugod, Klárka, jutalmat kapott a tanulásaért. Látva-látom, hogy szüleidnek nagy öröme lehet bennetek. — Fisch Gábor Szászrégen. Csaknem egy éve olvasója vagy a Cimborának s most írsz először. Jobb későn, mint soha, s remélem ezután szorgalmasan írsz. Az írásod helyességével különösen meg vagyok elégedve, éppenséggel nem látszik meg rajta, hogy szász gimnáziumban tanulsz. Igen szépen írtad le az évzáró ünnepeket és az ezt követő majális. Remélem, majd részt veszel a nyári beszámoló pályázatában s lefogod írni a híres Szováta fürdőt. Az uszóverseny eredményét is érdeklé várom, majd számolj be arról is. Kolozsvár felé nem Szászrégenen keresztül szoktam utazni, de benne van az utitervemben, hogy egyszer azon az útvonalon utazom Kolozsvárra. Azt ajánlod, hogy szerkesszek olyan rovatot, amelyben a Cimborá olvasói írának kirándulásokról, utazásokról, tornavizsgákról stb. Gondolkozom ezen, s nem lehetetlen, hogy megcsinálom ezt a rovatot. Édesanyádnak tolmácsold meg a üdvözlőmet. — Entzeig Karcsi Kolozsvár. Az igazgató úr kitüntetett s még jutalomkönyvet is kapnál, szóval, nagyszerűen sikerült a vizsgád. Olvasván a versedet és a mesédet, ha még nem is ütök meg a közölhetőség mértékét, nem csudálom, hogy jutalomkönyvet kaptál, mert a versed és a meséd, különösen a mese, igazán figyelemre méltó. Határozottan van benned meséző készség. Rejtvényeidből válogatok. — Bárdos Agnes, Nagyvárad. A megfejtésekkel nem késtél le. — Pethő Ervin Akos. Szeretted volna megnézni a Többsincs királyfit, de hát messze van tőletek Kolozsvár. A te jó apukád azonban kárpótol téged azzal, hogy megrendeli neked a könyvet. Majd számolj be arról, hogyan létszél neked. Számítok arra, hogy az idén is részt veszel a beszámoló pályázatban s újra kifogod érdemelni a könyvet. — Némethy Margit Segesvár. Most kezdted olvasni a Cimborát és máris megállapítod, hogy sok jól merülhet abból minden iskolásgyermek s különösen jól eső érzéssel olvasod nagyapó üzeneteit az unokákhoz. Ha boldoggá tesz az, hogy nagyapónak írhat, főed fűg, hogy ebben a boldogságban sokszor legyen részed. Örömmel látlak unokáim sorában és szeretettel várom további leveleidet. — Stuhlik Emil Lupény. Azért éppenséggel nem haragszom, hogy ilyen hamar írsz. A rejtvényeket beküldheted hétről-hétre is s beküldheted egyszerre is egy hónap összes rejtvényének a megfejtését. Csak az a fontos, hogy a beküldéssel le ne késsél. Nem találok csunyanak az írásodat s az éppenséggel nem baj, hogy kis levélkédet nagy borítékban helyezted el, mert minden ember olyan kalappal köszön, amilyen van s minden esetben jobb kicsiny alakú levél nagy borítékban, mint kis borítékban nagy levélpapír. — Réhberger György Mezőtelegd. Intézkedtem, hogy az újságot ezután ne Nagyváradra, hanem Mezőtelegd (Petrolgyár) küldje a kiadóhivatal. — Pataki Pali Buzásbocsárd. Hazaérkezvén a nagyenyedi kollegiumból, első dolgod volt, hogy nagyapónak megírd az értesítődöt. Örömmel látom, hogy jól tanultál és jó a bizonyítványod. Bizonyosan ennek öröme utánoztad Öcsike nadselű gondolatait, de meg is kaptad a jutalmát bátyádtól, aki három dumét adott a hátadra, azt mondván: nesze, Öcsike nadselű gondolatait! Azt hiszem, már megkap-

tad a 23., 24., 25. és 26. számot, mert ezeket a számokat minden olvasóm későbbben kapta meg a rendesnél, de ha most sem kaptad volna, közölné velem következő levedében. — Dragoman Tercsi Székelyudvarhely. Amint megkaptátok a Cimborá első számát, mindjárt el is olvastátok gimnazista bátyáddal s meg is fejtettétek a rejtvényeket. Örömmel látlak unokáim sorában s remélem, szorgalmasan fogsz írogatni nagyapónak. — Kun György Uzon. Leveledet továbbítottam a kiadóháznak, hogy annak alapján külje meg neked a hiányzó számokat. — Béli László Sepsiszentgyörgy. Azt hiszed, erősen neheztelek reád, mert oly régen nem írtál. Nem neheztelek, mert mulasztásodat magyarázza a sok tanulnivaló, meg részt vettél egy nagy iskolai kirándulásban is. Voltál Bukarestben, Konstancában, Brailában és Galacban. Szépen leírhatnád, hogy mit láttál és tapasztaltál azokban a városokban s ezzel az írásoddal részt is vehetnél a nyári beszámoló pályázatában. Ha jól megírod, még könyvet is nyerhetsz s ez a könyv értékesebb lesz neked, mint az, amellyel a szerencse ajándékozott meg téged, mert ezt a magd munkájával érdemelnéd ki. — Máté József Déva. Nehéz beteg voltál, gyenge az erőd, járnai is alig tudsz s elnézést kérek az írásodért. Valóban, látszik írásodon a betegség nyoma, de örömmel látom, hogy már jobbakban vagy s hiszem, hogy nemsokára oly levelet kapsz tőled, amelyben híre-nyoma sem lesz a betegségnek. — Szakács Etel Gyergyószentmiklós. Csak a borítékra írtad rá a nevedet, a levélből kifejtetted. Máskor erről ne feledkezzél meg, mert véletlenül eldobom a borítékot s akkor nem tudom, hogy Szakács Etel nevű az az unokám, aki a rejtvényeket megfejtette. — Goldberger Ernő Temesvár. Amint kikaptad a bizonyítványodat, elutaztatok Budapestre. Érdeklé olvasom buda-pesti utadat folytatásokban is, de helyesebben tennéd, ha megírnád egyszerre az egészet, ezzel aztán résztvennél a pályázatban. — Skrabán Nusika és Jancsika Pankota. Nagyon féltél a román nyelvtől, de olyan jól sikerült a vizsgád, hogy a tanfelügyelő ur meg is díesért. Aki szorgalmasan tanul, annak sohasem kell félni a vizsgától. Még ha nem sikerülne is a vizsga, megnyugtana a lelki ismereted. A kiadóházi pótolja a 15. és 21. számot s küld postautalványt is, az előfizetés megújítására. — Bogdán Mária Barót. Április elseje óta tartozol nagyapó unokái közé. Az idén végezted az V. elemi osztályt, elég jó sikerrel. Örvendek, hogy a Cimborát nagyon kedveled, mert „sok szépet és jót” lehet tanulni belőle. Ezután azzal is bizonyítsd be a Cimborá kedvelését, hogy gyakrabban írsz nagyapónak, mert a levélírással is sokat tanulsz, anélkül, hogy megérezned. — Tolcsyay Erzsébet Bányfnyud. Azt írod, hogy most az egyszer nagyon irigy lettél. Irigyled a kolozsvári gyermekeket, sőt már azt is mondtad apukának, hogy miért nem laktok Kolozsváron. Kolozsvártól Bányfnyud egy ugrás, írod te, amit különben én is jól tudok s szeretnék is odaugorni, de azt hiszem, hogy neked mégis könnyebb az ugrás, mint nagyapónak. A német adomákat ügyesen fordítottad le, majd alkalomlag felhasználom. — Sperling Márta Torda. Nem szükséges megvárnod a hónap utolsó számát, korábban is elküldheted a korábbi számok rejtvényének a megfejtését. Annak igen örvendek, hogy nemcsak ti, a Sperling unokák, szerettétek a Cimborát, de még apucid is, aki sokat utazik mint főerdőmérnök, amikor hazajön fáradtan, azt mondja: „gyerekek, adjatok ide egy pár Cimborát, hadd pihenjek”. Ha jól sikerült a vizsgátok, nem félek attól, hogy majd nem sikerül a román nyelvből is a vizsga, amelyre a nyáron kell készülnöd, mivel hogy a német iskolában nem tanultatok románul. Helyesen tettétek, hogy előadtátok Csürös Emilia tündérvjátékát a Jón a tavasz. Hiszem, hogy nagy öröme volt annak a hatvan gyermeknek és szülőnek, akik végighallgatták ezt a szép színjátékot. — Gönczy László Dés. Bizony régen nem írtál, de nem haragszom ezért, mert tiszta kitünőre sikerült a vizsgád a IV. elemi osztályban s ugyanígy sikerült az abszolváló vizsgád is. Kaptál jutalmul egy szép könyvet és 100 leut. Összetel a kolozsvári kollegiumba mégy, ahol apukádnak az öccse, Gönczy László, tanár. Annak igazán örülhetsz, hogy ebben a kollegiumban folytathatod a tanulmányaidat, mert ennek messze földön ki-

tünő hire van. E hiszem, hogy anyukád busul, mert nem lehetsz otthon, de hisz Kolozsvárhoz Dés csak egy ugrás s tudom, gyakran meg fog látogatni téged a te jó édes anyád. Aztán otthon van a te kis Ferkó öcséd, aki tíz hónapos, már állani is tud és nagyon aranyos kis fiú. Távollétedben ő majd megvigasztalja édes anyádat. — **Blédy Lajos Arad.** Vizsgádat a Moise-Nicoara nevű román gimnáziumban tetted le. A franciából tizedes, a többiből kilencesed, nyolcasod van. Ezzel az eredménnyel igazán meg lehetsz elégedve. Alig hiszem, hogy ne választottam volna a leveledre, csak még tán nem került sor a válaszra, amikor ezt a levélkédet irtad. — „Ujság 74”. Az a kívánságod, hogy legalább egyszer jelige alatt üzenjek néked, hogy megmutathasd Feri barátodnak: ide nézz, az én kívánságomra nagyapó jelige alatt válaszol. Ime, teljesítem a kívánságodat, de, természetesen, csak ez egyszer, mert éppenséggel nem akarom meghonosítani, hogy unokáimnak jelige alatt válaszoljak. Már csak ugy van az rendjén, hogy unokáim igazi nevükön találkozzanak. — **Lónyai Blanka Gyulafehérvár.** Nagyon sajnálod, hogy a Cimborát többet nem olvashatod, mert el kell menned fürdőre, de azért tovább is fogsz nagyapónak levelet írni és nagyapót sohasem fogod elfelejtteni. Én sem felejtlek el téged, mert hűséges olvasóm voltál, bár nem értem, mért ne olvashatnál tovább a Cimborát, hiszen fürdőre is utánad küldené a kiadóbácsi s az írásodból ítélve még nem nőttél ki a Cimborából. De bármi legyen az ok, én ezután is szívesen látom és szeretettel fogom olvasni leveleidet. — **Singer Tibor Marosvásárhely.** Ha Budapesten voltál, elvárom tő ed, hogy alaposan leírod: mit láttál és tapasztaltál, ezzel aztán résztl is vehetsz a pályázatban. Ha azt üzentem, hogy sorra fognak kerülni a rejtvényeid, akkor sorra is kerülnék, de, természetesen azt én nem mondhatom meg, hogy mikor, mert rengeleg sok elfogadott rejtvény vár a sorára. — **Herz Zsófi és György Nagyvárad.** Mindent tisztá román nyelven tanulattok, de azért jól levizsgáztatok. Öcsikének, Hancikának, Andriskának és kedves szüleiknek átadtam az üdvözlötet s viszont üdvözölnek titeket. Várom további leveleiteket s egyben remélem, hogy ezután nagyobb gondot fordítolok az írásra. Meg kell szoknotok a lassu, gondos írást s akkor majd meglátjátok, milyen szépen kifejtődik az írásotok. — **Klein Irén Arad.** Anyukádtól kaptál egy nagyon szép könyvet, címe: „A láthatatlan testőr”, írójá: Benedek Marcell. És szeretnéd tudni, hogy ez a Benedek Marcell rokona-e nagyapónak? Hát bizony rokonom, még pedig igen közeli rokonom, mert a fiam. Örvendek, hogy oly nagyon tetszett neked a „Zöld elefánt” története. Nem csudálom, ha sajnálod, hogy befejeződött, de hát ez a sorsa a legjobb regénynek is, valamennyi befejeződik. Am nagyapó gondoskodik arról, hogy ha egy regény befejeződik, új kezdődjék s amint láthatod, meg is kezdődött már egy igen szép és érdekes regény, amelyben szintén nagy öröme lesz minden unokámnak. — **Jordál Gábor Székelyudvarhely.** Igazi gyönyörűséget szerzettél első leveleddel, mert bár most lépsz át a gimnázium második osztályába, már is ritka szépen és helyesen írsz. Nem csudálom, hogy jelesen végezted az első osztályt, még pedig „dicsérettel” s hozzá kaptál egy szép, neked való jutalomkönyvet is, jó magaviseletédért és szorgalmadért. Reméljük a legjobbat, hogy ott folytathatod a tanulást, ahol kezdetted, abban pedig nem kételkedem, hogy te a felsőbb osztályokban is derekasan megállod a helyedet. Mindig örömmel várom a leveleidet s élénk érdeklődéssel fogom kísérni a fejlődésedet, mert látom, hogy komolyan veszed a tanulást s a magad művelését. — **Méry Mária és Erzsébet Brassó.** Az egyik rejtvényetek sorra kerül, esetleg a másik is. — **Kiszely Gyurka Nagykároly.** Betegséged az oka, hogy oly rég nem irtál, de ugy látszik, már kezd javulni a betegséged, ha napon sütkezézel. Ez a legjobb orvosság: a szabad levegő és Isten áldott napja. Magam is szeretnék elmenni Nagykárolyba, hogy ne csak levélben beszélgessünk egymással s különösen szeretnék tanuja lenni annak, amikor a mamával azon veszekedtek, hogy ki olvassa el hamarabb a Cimborát. Tolmácsold kedves szüleidnek meleg üdvözlötetemet s ismétlem, hogy gazán nagyon szeretnék elmenni Nagykárolyba. — **Eröss**

Alfréd Temesvár. Nem baj, ha hosszú lesz a nyári beszámoló, csak alapos legyen. A témát jól választottad meg, mert olvasótársaidat is érdekelni fogja a ruszka-bányái márványbányának, egy régi ólomöntödének és egy fűrésztelepnek a leírása. A természetről irt előhangot, amely bevezetése lenne a nyári beszámolóknak, ha lehetséges lesz, le fogom közölni, de ha nem tehetném, már is megdicsérem, mert igazán látszik az írásodon, hogy va ósággal rajongasz a természetért. — **Waldner Mancsi Magyarpércska.** Valóban, rég nem irtál s te is azzal mentegeted magadat, amivel legtöbb olvasótársad, hogy sok volt a tanulnivalód. Örvendek, hogy jól sikerült a vizsgád, bár először jártál román iskolában. Irhattál volna nekem bátran akkor is, amikor Pesten voltam, mert én bárhol vagyok, mindig szívesen olvasom unokáim leveleit. A jelzett hat leut nem találtam meg a leveledben, de a kiadóbácsi enélkül is pótolja a 6. számot. — **Heymann Lili és Duci Temesvár.** Eppenséggel nem hittem én azt, hogy nem szerettek engem, amiért nem irtatok. Nem irtatok pedig azért, mert nem tudtátok, hogyan fogjátok belé a levélírásba. Lám csak meg kellett próbálni és sikerült a levélírás s amint örömmel látom, sikerült az iskolai év is. Hát csak irjatok bátran ezután, szeretettel várom leveleiteket. — **Resch Viktor, Dán Lenke és Bözsi Ditró.** Mindenki megkapta Ditrón a 23., 24., 25. és 26. számot, csak ti nem. Hát bizony ez kissé különös, de a kiadóbácsi pótolni fogja. — **Kovács Piroska Nagyenyed.** Nem kell bocsánatot kérned a papiros miatt, mert manapság olyan papirosra ír az ember, amelyet kap s különben is a te papirosod tisztá, jó papiros. — **Faragó István Kolozsvár.** Lázban feküdtél, mert sokáig voltál a strandon s e miatt nem jöhettél el a színházba, amikor ott a Többsincs királyfit előadták. Magam is sajnálom, hogy nem láthattalak. Nem akarom eltilkolni, hogy örülsz, mert vége az iskolai esztendőnek. De minek is tilkolnál el? Örül annak minden gyermek, mert egyes-tendei tanulás után bizony jól esik a pihenés. Rejtvényeidből válogatok. — **Ij, Varga Arpád Marosújvár.** Ha nagyon sokat tanulnál, meg is volt az eredmény, mert az értesítőd két kettős kivételével csupa egyes. Kaptál egy szép könyvet is jutalmul s megkaptad a beszámoló pályázaton nyert könyvet is. Jól kezdődik neked a nyári vakáció s jó kedvvel vehetsz részt az újabb pályázatban. Nem irtad meg, mi a rejtvényed megfejtése, enélkül nem közölhetem.

Kiadó bácsi postája belföldi előfizetőihez.

Kovács Piroska Aiud. A Cimborát részedre Hiria, up. Ocna-Mureşului, küldjük. Előfizetési díjunk negyedévenként 65 lei. — **Darkó Tibor Turda.** A nyári beszámolóért a jutalomkönyvet már egyszer elküldtük címedre. Valószínű a postán veszett el. Reméljük, hogy a másodsor küldött példányt meg fogod kapni. — **Csep Mancika Aiud.** Közölte velünk, hogy Tördaról Nagyenyedre költözött. Elfelejtette azonban az utca és házzám közlését. Valószínű, ez az oka, hogy a Cimborát nem kapja. — **Róth Pirike Vulcan.** A Cimbora küldését részedre azért szüntettük be, mert a posta „necunoscut” megjegyzéssel visszahozta kiadóhivatalunkhoz. A lapokat apr. 20-tól visszamenőleg megküldtük. Előfizetési díjad apr. 1-én lejárt. Várjuk megújítását. — **Farkas Irén és Magdus Tg.-Mureş.** A beküldött 65 leiei előfizetési díja jul. 1-től okt. 1-ig ki van egyenlítve. **Dán Gabriella** címére a lapot megindítottuk. Rejtvénymegfejtések egyenesen Benedek Elek nagyapóhoz, Bañanii-Mic, up. Bañanii-Mare, jud. Treiscaune, küldendők be. — **Kuncz Elkó Curciu.** Közölje velünk előző tartózkodási helyét. — **Róth Lajos Arad.** A beküldött 50 leit megkaptuk. Előfizetési díjunk azonban egy negyedévre 65 lei. Kérjük, hogy még 15 leit szíveskedjék beküldeni.

Kiadó bácsi postája külföldi előfizetőihez.

Rudali Miklós Herlang. Közölje velünk előző lakóhelyét, hogy kérését elintézhessük.

A Cimbora könyvvására.

A Cimbora olvasói szeretettel és örömmel fogadták hirdetett könyvvásárunkat, amit a legjobban az bizonyít, hogy nap-nap mellett kapunk megrendeléseket, amelyeket természetesen azonnal le is szállítunk. A naponta befutó megrendeléseken felül azonban seregesen jönnek az érdeklődő levelek, amelyekben arról érdeklődik a levél írója, hogy például a hirdetett Verne Gyula könyvön kívül van-e még más Verne könyvünk is, vagy hogy nem tudnánk-e neki beszerezni Cooper: Vadfogó című regényét.

Ez a kedves és egyre gyakoribb érdeklődés arra indított bennünket, hogy egyszerre, egytömegen közöljük a nálunk kapható összes könyvek jegyzékét, mert — őszintén szólva — a sok kérdészködésre választ adni nem is győzünk.

Alább felsoroljuk a nálunk kapható összes könyvek címét és árát és ígérjük, hogy hétről-hétre ezt a jegyzéket aszerint fogjuk kiegészíteni, amint egyes újabb könyveink érkeznek, avagy aszerint törölünk a jegyzékből, amint egyes könyvek raktárunkról kifogynának.

Raktárunkról kaphatók:

Benedek Elek: Katalin	80 lei
" " : Zsuzsika könyve	65 "
" " : Galambok	65 "
" " : Ócsike könyve	60 "
" " : Rókiáné komámasszony	55 "
" " : Több sincs királyfi	40 "
" " : Híres erdélyi magyarok	40 "
" " : Óh szép ifjúságom	55 "
Gaál Mózes: Három kenyeres pajtás	65 "
" " : Az utolsó lantos	55 "
Molnár Ferenc: Pál-utcai fiúk	130 "

May Károly: Félelmetes	145 lei
" " : Skipetárok földjén	130 "
Ezeregy éjszaka meséi	105 "
Ewald: Állatok	70 "
Münchhausen: Meséi	80 "
Monoky Sándor: Tündérmese	25 "
Mark Twain: Tamás urfi mint detektiv	105 "
Cooper: A vadfogó	95 "
Kertész Mihály: Senki Tamás története	50 "
" " : Szökés a teknőben	75 "
Esopus: Háromszáz meséje	120 "
Sven Hedin: Az északi sarktól a déli sarkig	170 "
Balázs Ferenc: Mesefolyam	50 "
Szondy György: Börme	80 "
Hankó Vilmos: Universum VI.	260 "
" " : " VII.	260 "
" " : " VIII.	260 "
" " : " IX.	260 "
Chun: Mély tengerek világa	180 "
Dienes Jenő: Magduska mesés könyve	60 "
Benedek Elek: Cimbora 1923. I. félév	150 "
" " : Cimbora 1923. II. félév	150 "
Sebők Zsigmond: Csutora Jancsi kalandjai	130 "
Verne Gyula: Egy sorsjegy	105 "
" " : A francia zászló	105 "
" " : Begum	120 "
" " : Utazás a hold körül	130 "
Sziklay Ferenc: Hangzatka	80 "
A ma költői	8 "
Radványi K.: Napsugár leventék	10 "
Farkas Gy.: A táborfűz lizen. Cséreközeli beszélések	12 "

A fenti könyveket a pénz előzetes beküldése vagy utánvét ellenében szállítjuk. Száz leu értékű rendelésen felül a postaköltséget mi fizetjük, azonnalul rendeléseknél 6 leu postaköltséget számíttunk fel.

A CIMBORA kiadóhivatala.

A CIMBORA kiadóhivatala erdély nagyobb magyar nyelvű napilapjaiban a következő hirdetést helyezte el. Arra kérünk Benneteket, közöljétek ezt a hírdetést ismerőseitekkel, barátaitokkal, mutassátok meg szüleiteknek, hogy azok is felhívják jó embereik figyelmét a ritka kereseti alkalomra. Szívesen vesszük, ha Ti is vállalkoztok a munkára, amely esetben közöljétek azt velünk, hogy mi számotokra gyűjtőivet a legrövidebb idő alatt küldhessünk. A hirdetés szövegét így hangzik.

Ön napi egy órai munkával 30 nap alatt

50.000 leut kereshet!

A Benedek Elek szerkesztésében megjelenő CIMBORA című képes heti gyermeklap kiadóhivatala versenyt hirdet előfizetők gyűjtésére. A versenyben mindössze százan vehetnek részt és a díjat az nyeri el, aki a verseny tartama alatt (30 nap) a legtöbb előfizetőt gyűjti. A verseny díja 50.000 leu, amely a verseny lezárásának napján egy összegben és készpénzben esedékes. A verseny részletes feltételeit és gyűjtőivet készségesen küld a «CIMBORA» KIADÓHIVATALA SATU-MARE.

kívánja, hanem azt akarja, hogy egyetlen díjat adjunk ki 50.000 leu értékben.

Amennyiben a legtöbb szavazatot az a) eset kapja, úgy az esetben, ha többen lennének olyanok, akik egyenlő számmal bár, de legtöbb előfizetőt gyűjtöttek, sorshuzás után fogjuk eldönteni, hogy az egyenlő számú előfizetőt gyűjtött gyűjtők közül melyik kapja a fenti 50.000 leus díjat. Ugyancsak sorshuzás dönti el, ha a gyűjtők többsége a díjak három részben való megosztását kívánja (b pont) és az első, második és harmadik díj nyertesét nem lehet a gyűjtött előfizetők számából megállapítani, mert ketten, hárman sőt többen is lesznek olyanok, akik legtöbbet gyűjtve, egyenlő számú előfizetést tudnak felmutatni.

7. A verseny meddő marad és a Szabadsajtó Könyvnyomda és Lapkiadó R.-t. a díj avagy a díjak kiadására nem köteles, ha az első gyűjtőív kibocsátásától számított 150 napra nem érkezik vissza 100 olyan gyűjtőív, amely legalább tíz olyan előfizetőt tartalmaz, akik egy évi előfizetési díjaikat, 260 leut posta útján befizették.

8. A Cimborá kiadóhivatala köteles a verseny tartama alatt a Cimborának minden egyes számában a verseny állását közölni. Közölni köteles:

a) az első gyűjtőív kibocsátásának napját,

b) számszerint, de név nélkül, hogy az illető szám lapzártának napján hány gyűjtőív érkezett vissza,

c) számszerint és az illető gyűjtő nevének és lakhelyének feltüntetése mellett, hogy hány olyan gyűjtőív érkezett vissza, amely legalább 10 olyan előfizetőt tartalmaz, akik egy évi előfizetési összegüket a Cimborá kiadóhivatalának beküldötték,

d) hogy az illető lappéldány zárásának napjától számítottan, még hány nap van hátra, hogy leteljen az a 150 nap, amelynek esetén a versenyt, mint meddő versenyt le kell zárni.

9. A Cimborá előfizetést gyűjtő versenye egy öt tagú bizottság ellenőrzése alatt áll. A bizottság tagjai: Broczkó Gyula, a Szatmári Takarékpénztár Egyesület, Gazdasági és Népbank r.-t. igazgatója, Gáspár Ede, a Szatmári Hitelbank r.-t. igazgatója, dr. Fejes Lajos ügyvéd, Huszár Aladár könyvkereskedő és Lengyel István hírlapíró.

10. A bizottság döntését, valamint azon körülményt, hogy a Cimborá kiadóhivatala a verseny feltételeit betartotta, királyi közjegyző fogja felülvizsgálni.

11. A verseny eredményét a Cimborá kiadóhivatala köteles a Keleti Ujság és Ellenzék, cluji, továbbá a Brassói Lapok, brassói hírlapokban közzétenni, az esetben, ha az nem meddő. Ha azonban a verseny meddő, úgy ajánlott levélben a meddőséget kimondó határozatot közölnie kell mindazokkal, akiknek gyűjtőíve visszaérkezett.

12. A verseny díja 50.000, azaz ötvenezer leu, mely összeget az vagy azok nyerik el, akik az 1—11 pontban közölt feltételek mellett és a 6. pontban feltett kérdések szavazási eredményének megfelelően a Benedek Elek szerkesztésében megjelenő Cimborá című képes heti gyermeklap részére a legtöbb előfizetőt gyűjtik.

Kelt Satu-Mare, 1924. évi július hó 20-án.

Gyomorrontásnál legjobb hashajtó a **KOPROL**

Jóízű, — csokoládéból van,
Kapható minden
gyógyszertárban

A Cimbora előfizetési ára:

Romániában

negyedévre	— — —	65 leu
félévre	— — —	130 leu
egész évre	— — —	260 leu

Csehországban

negyedévre	— — —	15 ck.
félévre	— — —	30 ck.
egész évre	— — —	60 ck.

Magyarországon

negyedévre	— — —	6000 korona
félévre	— — —	12000 korona
egész évre	— — —	24000 korona

Ausztriában

negyedévre	— — —	28000 osztr. korona
félévre	— — —	56000 osztr. korona
egész évre	— — —	112000 osztr. korona

Jugoszláviában

negyedévre	— — —	40 dinár
félévre	— — —	80 dinár
egész évre	— — —	160 dinár

Az előfizetési díjak a következő helyeken fizethetők be:

Romániában postautalványon a Cimbora kiadóhivatalának Salu-Mare.

Csehországban a Cimbora kiadóhivatalának a Szlovák Általános Hitelbank kosicei fiókjánál lévő számlája javára az alábbi pénzintézeteknél:

Beregsas: Beregmegyei Gazdasági Bank r.t.

Helmec: Bodroglői Bank r.t.

Hlohovec: Galgóczi Hitelintézet.

Ilava: Ilavai Hitelbank

Lucenec: Nógrádmegyei Népbank.

Michalovce: Nagymihály Kereskedelmi és Hitelbank r.t.

Mukacevo: Beregmunkácsi Bank r.t.

Nitra: Nyitrai Takarékbank r.t.

Nove-Mesto: Első Vágújhelyi Bank r.t.

Nove-Zámky: Érsekújvári Népbank r.t.

Presov: Cserjési Bankkegylet.

Roznava: Rozsnói Bank r.t.

Sevljus: Nagyszőlősi Hitelintézet.

Sp. Nova-Ves: Szepes-iglói Hitelbank r.t.

Trencin: Trencsényi Hitelbank r.t.

Magyarországon

a Cimbora kiadóhivatalának a Magyar-román faérintékesítő r.t.-nél (Debreczen, Piac-utca 42.) lévő számlája javára postautalványon.

Ausztriában a Wiener Bankvereinnak a »Szabadsajtó« Buchdruckerei und Zeitungsverlag A. G. in Satu-Mare (Románien) számlája javára.

Jugoszláviában

Kurir hírlap és könyvterjesztő vállalatnál Subotica (Szabadka). A »Kurir« Jugoszláviában a Cimbora egyedárusítója és főbizományosa.

A magyar család teljes olvasmányéhségét kielégítik: a

PÁSZTORTÓZ

félhavi szépirodalmi folyóirat,

MAGYAR KISEBBSÉG

félhavi politikai szemle,

VASÁRNAPI UJSÁG

képes családi hetilap.

CIMBORA

képes heti gyermek-újság.

Ha a család fő a fenti felsorolt 4 lapot együttesen megrendeli, ilyen uton teamegesen olcsóbban jut hozzájuk mert a Pásztorfiz évi 350 lei helyett 300 lei, Magyar Kisebbség évi 216 lei helyett 180 lei, Vasárnapi Ujság évi 550 lei helyett 480 lei, Cimbora évi 260 lei helyett 200 lei, összesen tehát 1367 lei helyett 1160 lei-re kerül a 4 kiadó magyar lap együttes előfizetése. Külföldi megrendelésnél 20%-kal drágább a magas portóköltség miatt. A négy lapra együttes megrendeléseket felvesz a »Haladás« Lap- és Könyvkiadó B-t. Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 14. Forduljon hozzá mutatványosainknak.

Bácsi, Néni ide figyelj!
Palma kaucuk sarkot viselj!

LAPTULAJDONOS ÉS KIADÓ
SZABADSAJTÓ KÖNYVNYOMDA ÉS LAPKIADÓ R.-T. BATMAN
A SZERKESZTÉSÉRT DÉNES BÁNDOR FELEL.
A SZÍNES OMLAPOKAT ÓSBVÁR REZSŐ RAJZOLTA

**Ifjusági könyveket
a Cimbora kiadóhivatala szállít.**